

DOLENJSKI GOZDAR

Glasilo Gozdnega gospodarstva Novo mesto

Leto IX. 1972

Št. 3

D O L E N J S K I G O Z D A R

GLASILO KOLEKTIVA GOZDNEGA GOSPODARSTVA

N O V O M E S T O

Novo mesto, december 1972

Številka 3

Letnik IX.

IZDAJATELJ: DELAVSKI SVET GOZDNEGA GOSPODARSTVA NOVO MESTO

UREJA UREDNIŠKI ODBOR: urednik ing. Petrič Jože in člani
Markovič Franc, Falkner ing. Jože, Piškur ing. Jernej,
Klančičar ing. Slavko, Vidervol ing. Jože in Hočevnar ing.
Tone

V S E B I N A

Stran

1. Uvod

1. Uresničevanje ustavnih dopolnil v gozdarstvu	1
2. Poročilo k analizi poslovanja posameznih obratov za leto 1971	14
3. Sestal se je aktiv komunistov pri GG Novo mesto	26
4. Sindikalne organizacije GG morajo biti bolj aktivne	40
5. Prevoz lesa v oktobru 1972	44
6. Občni zbor sindikalnega športnega društva "Gozdar"	47
7. Uspešnost poslovanja posameznih delovnih enot v prvih 9 mesecih 1972	50
8. Problemi odpreme lesa na skladišču Straža	51
9. Samoupravni sporazum o ustanovitvi posebne izobraževalne skupnosti za področje gozdarstva	55
10. Sklepi organov upravljanja	58
11. Podjetje in stabilizacijski ukrepi	61
12. H u m o r	65

URESNIČEVANJE USTAVNIH DOPOLNIL V GOZDARSTVU

Ugotovitve in zaključki komisije za organizacijo TOZD pri
GG Novo mesto.

I. Uvod

Splošni družbeni razvoj in razvoj proizvajalnih sil zahteva tudi stalno poglobljanje in usklajevanje družbeno-ekonomskih odnosov. To se kaže tudi v spremembah oblike organizacije delovnih organizacij in njihovih delovnih enot. Na sedanji stopnji razvoja proizvajalnih sil in procesov pri nas, so takšna gibanja regulirana tudi z ustavnimi dopolnili. Z ustavnimi dopolnili je zlasti podrobno opredeljen položaj delovnega človeka v družbeni reprodukciji ter položaj in organizacija združenega dela:

"Temelj socialističnih samoupravnih odnosov je družbenoekonomski položaj delovnega človeka v družbeni reprodukciji, ki mu zagotavlja, da s svojim delom s sredstvi reprodukcije v družbeni lastnini ter s tem, da neposredno in enakopravno z drugimi delovnimi ljudmi v združenem delu odloča o vseh zadevah družbene reprodukcije v pogojih in odnosih medsebojne odvisnosti, odgovornosti in solidarnosti, uresničuje svoj osebni materialni in moralni interes in pravico, da uživa uspehe svojega dela in pridobitve splošnega materialnega in družbenega napredka, da na tej podlagi čim popolneje zadovoljuje svoje osebne in družbene potrebe in da razvija svoje delovne in druge ustvarjalne sposobnosti.

Za zagotovitev takšnega družbeno-ekonomskega položaja delovnega človeka je delavcem zajamčeno, da njihova neodtujljiva pravica, da na podlagi svojega dela v temeljnih organizacijah družbenega dela, v katerih se združujejo in v njih delajo, ter v vseh oblikah združevanja in poslovnega sodelovanja teh organizacij pridobivajo dohodek in upravljajo zadeve in sredstva družbene reprodukcije ter odločajo o dohodku, ki ga kot del skupnega družbenega dohodka ustvarijo v različnih oblikah družbenega dela in združevanja sredstev ... (XXI. amandma, točka 1).

Temeljna organizacija združenega dela je temeljna oblika združenega dela, v kateri delavci na podlagi svojega dela neposredno in enakopravno urejajo medsebojna razmerja pri delu, upravljajo zadeve in sredstva družbene reprodukcije, odločajo o dohodku in o drugih vprašanjih svojega družbenoekonomskega položaja.

Vsak del delovne organizacije, ki pomeni delovno enoto, v kateri se uspeh skupnega dela delavcev lahko potrdi kot vrednost na trgu ali v delovni organizaciji in je lahko na tej podlagi samostojno izražen, imajo delavci pravico organizirati kot temeljno organizacijo združenega dela.

Delavci temeljne organizacije združenega dela v sestavi delovne organizacije imajo pravico svojo temeljno organizacijo združenega dela izločiti in jo konstituirati kot samostojno organizacijo na način, ki ga določa zakon.

Z organiziranjem temeljne organizacije združenega dela v sestavi delovne organizacije ali z njeno izločitvijo iz sestave delovne organizacije se ne smejo kršiti pravice delovnih ljudi v drugih delih omenjene organizacije niti interesi in pravice te organizacije kot celote, ki izhajajo iz medsebojne odvisnosti pri delu ali iz skupnega dela z združenimi sredstvi, in ne enostransko spreminjati medsebojne obveznosti. (XIII. amandma, točka 2).

Dohodek razporejajo delavci v temeljni organizaciji združenega dela za svoje osebne in skupne potrebe ter za razširitev materialne osnove združenega dela in dvig njihove delovne sposobnosti..... (XXI. amandma, točka 3).

Delavci v temeljni organizaciji združenega dela določajo osnove in merila za razporeditev dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke v skladu z osnovami in merili, ki jih določajo samoupravni sporazumi in družbeni dogovori ... (XXI. amandma, točka 4).

Sredstva, ki jih delavci v temeljni organizaciji združenega dela razporedijo za razširitev materialne osnove dela, so kot del skupnih sredstev družbene reprodukcije namenjene za razširitev materialne osnove dela v njej in v družbi kot v celoti v skladu z njihovim interesom, da jih uporabljajo v njej ali da jih združujejo s sredstvi drugih organizacij za skupno delo in poslovanje." (XXI amandma, točka 7).

Z XXI dopolnilom k zvezni ustavi so torej regulirani pogoji in osnove za organiziranje in delovanje temeljnih organizacij združenega dela (TOZD). Pri ustanavljanju TOZD je treba upoštevati zlasti naslednje značilnosti in merila, ki označujejo TOZD kot specifično organizacijsko, samoupravno in ekonomsko enoto:

1. TOZD je delovna celota v kateri se uspeh skupnega dela delavcev lahko potrdi kot vrednost na trgu ali v delovni organizaciji in je lahko na tej podlagi samostojno izražen.
2. TOZD je taka enota v okviru podjetja, zavoda oz. druge delovne organizacije, na katero so vezana določena sredstva družbene reprodukcije. Dohodek, ki ga ustvari taka organizacija pripada le njej.
3. TOZD je temeljna oblika v kateri delavci na podlagi svojega dela neposredno in enakopravno urejajo medsebojna razmerja pri delu, upravljajo zadeve in sredstva družbene reprodukcije, odločajo o dohodku in o drugih vprašanjih svojega družbenoekonomskega položaja.
4. Ustanovitev ali organiziranje TOZD ne sme prizadeti pravice delovnih ljudi v drugih delih delovne organizacije, niti ne smejo biti prizadeti interesi in pravice podjetja kot celote.
5. Ustavna dopolnila izhajajo iz načela, da je organiziranje TOZD pravica delavcev. To pomeni, da naj se delovna skupnost podjetja sama odloči, ali bo organizirala TOZD ali ne.

TOZD je torej tista najmanjša organizacijska oblika združenega dela, katere člani so neposredni nosilci samoupravnih pravic in hkrati tista najmanjša organizacijska oblika združenega dela, ki predstavlja element za nadaljnje združevanje v širše organizacijske oblike. TOZD so nosilke samoupravnih pravic in dolžnosti ter nosilke pravic na sredstvih družbene reprodukcije, pripada pa jim tudi dohodek, ki ga ustvarjajo. So osnovne celice tako v gospodarskem kot v samoupravnem pogledu.

II. Družbenoekonomske značilnosti gozdarstva in organizacij združenega dela v gozdarstvu

Gospodarjenje z gozdovi spremlja vrsta pojavov, ki jih ne zasledimo v drugih gospodarskih dejavnostih. Povzročajo jih nekatere posebnosti gozdne proizvodnje, ki odločilno vplivajo na družbeno ekonomske odnose v gozdarstvu. Med takšne temeljne značilnosti gozdne proizvodnje štejemo zlasti dolgoročnost proizvodnega ciklusa, izrazito regionalni značaj proizvodnega prostora, neenake naravne pogoje gospodarjenja, hkratnost žive lesne zaloge v gozdovih kot proizvodnega sredstva in uporabne dobrine ter medsebojno prepletanje gospodarskih in splošno koristnih funkcij gozdov.

Dolgoročnost proizvodnega ciklusa je največkrat poudarjena, hkrati pa tudi najbolj nesporna posebnost gozdarstva, ki celotnemu sistemu gospodarjenja z gozdovi vsiljuje posebno obelježje, zlasti pa se izraža pri vlaganjih v enostavno in razširjeno reprodukcijo, sistemu nagrajevanja in delitvi dohodka. Ta posebnost gozdne proizvodnje mora odsevati tudi v vsebini in materialni bazi delavskega samoupravljanja, ker gre za izločanje pomembnega deleža ustvarjenih sredstev v dolgoročna investicijska vlaganja, brez neposredne ekonomske zainteresiranosti generacije, ki te ukrepe izvaja.

Z regionalno naravo proizvodnje se sicer srečujemo tudi v kmetijstvu, vendar se ta posebnost zaradi manjše intenzivnosti gospodarjenja v gozdarstvu kaže mnogo izraziteje kot v kmetijstvu. S tem v zvezi nastajajo v gozdarstvu znani problemi v zvezi z oblikovanjem pravih kriterijev za teritorialno organizacijo proizvodnih enot in vključevanje teh enot v obstoječi komunalni sistem.

Tudi z neenakimi pogoji gospodarjenja se poleg gozdarstva srečujemo še drugod, vendar te razlike le v gozdarstvu izhajajo iz različnih naravnih pogojev, ki jih z vplivom ljudskega dela zelo težko ali le v daljšem razdobju lahko spreminjamo in ker za tovrstno vlaganje primanjkuje sredstev praviloma tam, kjer so potrebe in možnosti za izboljšanje teh pogojev največje. S tem nastajajo številni problemi in težko premostljive težave pri smotnem načinu financiranja razširjene reprodukcije v gozdarstvu.

Dvojni pomen koristi od gozdov izhaja iz dejstva, da je družbi poleg gospodarske pridobitnosti gozdov hkrati tudi za trajno ohranitev številnih funkcij gozdov, kar zadeva varstvo zemljišč pred erozijo, reguliranje klimatskih, rekreacijskih in turističnih vplivov na okolje itd. S takšnim pomenom družbene imovine se srečujemo le v gozdarstvu, zato je razumljivo, da so se v tej panogi toliko časa ohranile administrativne oblike gospodarjenja in da je bila ta naloga zaupana delovnim kolektivom šele leta 1961.

Te posebnosti gozdne proizvodnje se posamezno ali v medsebojni vzročni povezavi kažejo v naslednjih ugotovitvah:

- Teritorialna razprostranjenost gozdne proizvodnje in razmeroma majhna koncentracija sredstev za proizvodnjo po enoti površine omogočajo racionalno gospodarjenje z gozdovi le na velikih površinah. Neenaki naravni pogoji gospodarjenja (velike razlike v boniteti zemljišč, drevesnih vrstah, konfiguraciji terena, oddaljenosti gozdov od tržišča itd.) objektivno

vplivajo na rezultate poslovanja delovnih skupnosti, neodvisno od subjektivnih faktorjev njihove aktivnosti.

- Ciklus obračanja sredstev, ki so namenjena za gojenje gozdov, se časovno in prostorno ne sklada z obračanjem sredstev v izkoriščanju gozdov. V gojenju gozdov se sredstva obračajo počasi, odvisno od naravnih pogojev, v izkoriščanju gozdov pa je obračanje sredstev relativno hitro in je predvsem odvisno od uspešnosti gospodarjenja.
- Reprodukcijski proces v gozdarstvu je opredeljen z veliko časovno odmaknjenostjo med izvajanjem del in doseženimi gospodarskimi učinki; pomanjkanjem neposredne ekonomske zainteresiranosti za izločanje sredstev v dolgoročne naložbe; neusklajenostjo med potrebami po vlaganjih in neenakimi materialnimi sredstvi, s katerimi v te namene razpolagajo posamezni obrati in območja.

Takšen značaj gozdne proizvodnje narekuje družbeno usmerjanje in učinkovit nadzor nad ekonomskimi interesi in pravicami tako delovnih skupnosti, kot tudi zasebnih lastnikov, vpliva pa tudi na oblikovanje in razvoj samoupravnih odnosov v gozdarstvu.

V organizaciji gospodarjenja z gozdovi je že napravljen pomemben korak s formiranjem gozdnogospodarskih območij v okviru katerih skupno gospodari z družbenimi in zasebnimi gozdovi po ena gozdnogospodarska organizacija. Gozdnogospodarska območja so naravno in ekonomsko zaokrožene enote znotraj katerih je mogoče izravnati dohodek (izkoriščanje gozdov) in izdatke (vlaganja v gozdove) ter zasnovati aktivno bilanco gospodarjenja.

Za samoupravno odločanje v gozdarstvu pa je zlasti pomembno, da je delovnim skupnostim poleg pravic, da z gozdovi gospodarijo po načelih gospodarskega računa, naložena tudi vrsta dolžnosti in omejitev, s katerimi se varuje družbeni interes nad ohranitvijo gozdov. To samoupravnim organom v gozdarstvu določa gornjo mejo, do katere smejo svobodno uveljavljati svoje ekonomske interese v zvezi z izkoriščanjem gozdov.

Splošnodružbeni interes nad gospodarjenjem z gozdovi je opredeljen z zakonsko obveznostjo delovnih organizacij, da v poverjenih jim gozdovih trajno ohranijo in krepijo njihove gospodarske in splošno koristne funkcije. Zato mora biti samoupravno odločanje podrejeno tej temeljni nalogi, uveljavlja pa se lahko le na ravni celotnega gozdnogospodarskega območja,

ki tvori organizacijsko in ekonomsko celoto za njeno uspešno izvajanje. Izkoriščanje gozdov, če se izvaja znotraj obsega, ki ga dopušča trajnost gozdne proizvodnje, pa nima s splošnodružbenim vplivom nad gospodarjenjem z gozdovi nič skupnega in se na tem področju samoupravne pravice v celoti enačijo z vsemi drugimi gospodarskimi dejavnostmi.

Samoupravno odločanje v gozdarstvu ima torej zaradi prepletanja gospodarskega in splošnodružbenega pomena gospodarjenja z gozdovi svojevrsten in deloma tudi omejen delokrog uveljavljanja. V praksi razmejitev ene in druge komponente, ki vsaka zase dopušča in zahteva drugačno vsebino, obseg in nivo samoupravnega vpliva, ni vedno dosežena. Zato se lahko z ene strani pod fasado splošnodružbenega interesa skriva tudi centralizem in monopolizem, pri urejanju vprašanj, ki so izrazito poslovnega značaja, z druge strani pa lahko obstaja tudi nevarnost prevladovanja podjetniških koristi nad družbenim interesom.

Zaradi velike teritorialne razsežnosti delovne organizacije se odpira vprašanje, kako omogočiti in zagotoviti čimvečjo zainteresiranost in aktiviranje gozdnih delavcev v organih upravljanja. Zaradi velike raztresenosti zaposlenih delavcev je namreč v gozdarstvu večja potreba po decentralizaciji organov upravljanja kot drugod, ker se na ta način pravice in možnosti udeležbe v upravljanju bolj približajo proizvajalcu. To vprašanje je v gozdarstvu tembolj zahtevno, ker decentralizacija upravljanja nujno prihaja v nasprotje s številnimi skupnimi nalogami, ki opredeljujejo enotnost gozdnogospodarskih območij.

Spodbujanje samoupravnih in ekonomskih interesov pri gospodarjenju z gozdovi pa zaradi njihove splošne pomembnosti ne sme omejevati družbenega vpliva, regulativne vloge pa tudi materialnih obveznosti družbene skupnosti za urejanje tega izrazito družbeno gospodarskega področja v skladu s širšimi interesi in potrebami. Takšna vloga je predvsem namenjena gozdnogospodarskim načrtom (enot in območij), ki se že uveljavljajo kot temeljni regulativ med družbeno skupnostjo in delovno organizacijo, kateri so gozdovi prizadetega območja zaupani v gospodarjenje.

Navedene značilnosti v organizaciji in ekonomiki gospodarjenja z gozdovi so bile odločilne pri opredeljevanju in razvoju sedanje systemske ureditve pri gospodarjenju z gozdovi.

V zvezi z uresničevanjem ustavnih dopolnil v gozdarstvu, zlasti z ustanavljanjem temeljnih organizacij združenega dela, je komisija za organizacijo TOZD pri gozdnem gospodarstvu Novo mesto zbrala podatke, ki osvetljujejo sedanje stanje organizacije in samoupravnih odnosov v gozdnem gospodarstvu.

III. Analiza sedanje organizacije in samoupravnih odnosov pri GG Novo mesto.

1. Organizacijska struktura

Gozdno gospodarstvo Novo mesto gospodari z gozdovi na površ. - ni 78.939 ha, od tega je 26.659 ha družbenih in 52.280 ha zasebnih gozdov.

Zaradi obsežnih površin je gozdno gospodarstvo razdeljeno po teritorialnem principu na 6 gozdnih obratov, ki gospodarijo na površini:

gozdni obrat	Površina gozdov		skupaj
	družbenih	zasebnih	
Novo mesto	5.850	12.491	18.341
Straža	4.740	11.348	16.088
Podturn	4.745	1.682	6.427
Črmošnjice	5.120	3.343	8.463
Črnomelj	5.449	16.047	21.496
Trebnje	755	7.369	8.124

Stranska obrata pa sta:

- Gradbeni obrat z vso potrebno gradbeno mehanizacijo za nizke gradnje,
- obrat za gozdarsko načrtovanje.

Gozdno gospodarstvo ima organizirane skupne službe, ki imajo usmerjevalni, razvojni in operativni značaj.

2. Število in struktura zaposlenih:

Pri gozdnem gospodarstvu je zaposlenih 735 delavcev, po gozdnih obratih pa je naslednje:

Delovna enota	skupaj zaposlenih v oktobru 1972
GO Novo mesto	147
GO Straža	131
GO Podturn	115
GO Črmošnjice	95
GO Črnomelj	133
GO Trebnje	29
Gradbeni obrat	37
Obrat za gozd.načrtovanje	12
Uprava	36

3. Upravno teritorialno obeležje območja

Gozdno gospodarstvo gospodari z gozdovi na območju naslednjih občin:

občina Novo mesto del
" Črnomelj v celoti
" Metlika v celoti
" Trebnje del
" Grosuplje del

4. Organi upravljanja in odločanje na nivoju organizacije združenega dela.

Upravljanje je na gozdnem gospodarstvu organizirano tako, da sta na nivoju podjetja dva osrednja samoupravna organa in sicer:

delavski svet podjetja (za družbene gozdove)
svet lastnikov gozdov podjetja (za zasebne gozdove).

Njune vloge so opredeljene v statutu podjetja, specifične naloge, pravice in dolžnosti pa tudi v zakonu o gozdovih.

Vsak svet ima po 19 članov.

Na nivoju obratov upravljata tudi dva samoupravna organa obrata: obratni delavski svet in svet lastnikov gozdov. Sveti pri obratih imajo 5 - 9 članov.

IV. TEMELJNE ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA DELA V GOZDARSTVU

1. Izhodišča

Pri iskanju najustreznejših oblik organizacij združenega dela v gozdarstvu ter utrjevanju samoupravnega položaja delavcev v njih, je treba upoštevati intencije sprejetih ustavnih dopolnil, hkrati pa tudi izkušnje iz dosedanjega razvoja organizacije in samoupravnih odnosov v gozdarstvu v luči navedenih družbeno-ekonomskih značilnosti gozdarstva. Ob upoštevanju teh značilnosti /zlasti izrazite teritorialne razsežnosti gozdov, neenakih naravnih pogojev in dolgoročnosti gozdne proizvodnje/ pa je temeljne organizacije združenega dela možno oblikovati le ob sočasni zagotovitvi izvajanja vseh temeljnih ustavnih in zakonskih nalog gozdarstva, zagotovitvi enakega starta za vse delavce in organizacije združenega dela v gozdarstvu ter izravnavi položaja gozdarstva in njegovih delavcev s položajem v drugih dejavnostih.

Če bi ustavno definicijo TOZD prevedli na "gozdarski jezik" bi lahko TOZD v gozdarstvu opredelili takole:

TOZD sestavljajo delavci, ki delajo v gozdni proizvodnji in pri drugih dejavnostih v gozdarstvu, na določeni gozdni površini in katerih skupno delo lahko vrednotimo na tržišču ali znotraj delovnih organizacij. Glede na značaj gozdne proizvodnje se edini originalni dohodek v gozdarstvu ustvarja s prodajo gozdnih sortimentov.

Delavci v TOZD neposredno in enakopravno urejajo medsebojna razmerja, upravljajo, v skladu z družbenimi regulativi, s sredstvi družbene reprodukcije ter odločajo o dohodku in o drugih vprašanih svojega družbeno-ekonomskega položaja.

TOZD mora zagotoviti trajno intenzivno gospodarjenje z gozdovi in ustvarjanje zadostnih sredstev za vlaganja v enostavno biološko reprodukcijo ter vsaj minimalna sredstva za vlaganja v razširjeno biološko in tehnično reprodukcijo.

Z organiziranjem TOZD v sestavi obstoječih gozdnih gospodarstev ali z njihovo izločitvijo iz sestave gozdnih gospodarstev se ne smejo kršiti pravice delovnih ljudi v drugih delih gozdno-gospodarske organizacije niti interesi in pravice gozdnega gospodarstva kot celote.

Navedena opredelitev temeljne organizacije združenega dela v gozdarstvu se v bistvu ujema z obstoječo opredelitvijo gozdno-gospodarskega območja. Pri postavljanju in vsebinski opredelitvi gozdnogospodarskih območij so bili upoštevani podobni kriteriji in pogoji kot izhajajo iz navedene opredelitve TOZD v gozdarstvu. Ob predpostavki, da so gozdnogospodarska območja optimalno oblikovana, prihaja glede na namenjeno jim vlogo, v poštevek oblikovanje TOZD predvsem na nivoju območja.

Opredelitev celotnega sedanjega gozdnogospodarskega območja kot TOZD omogoča:

- neposredno izenačevanje pogojev za ustvarjanje dohodka in gospodarjenje za vse delavce in organizacije združenega dela,
- realizacijo načela " za enako vloženo delo enak osebni dohodek", ne glede na kraj in predmet dela,
- enakovreden razvoj vseh gozdov in organizacijskih enot gozdarstva v območju /zlasti glede biološke reprodukcije/,
- skupno odvisnost in solidarnost pri objektivnih pogojih, ki vplivajo na ustvarjenje dohodka /vreme, kalamitete in drugo/,
- izločevanje neenakosti položaja delavcev in organizacij združenega dela zaradi večjega ali manjšega zajemanja rente položaja in plodnosti v ustvarjenem dohodku,
- napredek in modernizacijo proizvodnje v tehnološko zaokroženih večjih kompleksih.

Ima pa predvsem naslednji dve slabosti:

- zaradi velike teritorialne razprostranjenosti je otežkočeno neposredno upravljanje,
- omejeno je vključevanje v družbeno-politične samoupravne skupnosti /občine, krajevne skupnosti itd./.

Navedena izhodišča veljajo tako za družbeni kot za zasebni sektor. Pri tem pa ne moremo mimo pomembnega dejstva, da gospodarijo naše gozdnogospodarske organizacije znotraj gozdnogospodarskih območij skupno z družbenimi in zasebnimi gozdovi, ki vsak zase vendarle predstavljajo svojevrstno ekonomsko in tehnološko celoto.

Skupno gospodarjenje z gozdovi, položaj kmetov nasploh in še posebej kmetov-lastnikov gozdov je opredeljen tudi v XXXV dopolnilu k slovenski ustavi:

"Zaradi posebnega družbenega pomena ohranitve in gojitve gozdov, je gospodarjenje z gozdovi v družbeni lastnini in z gozdovi, na katerih je lastninska pravica, skupno.

Kmetje imajo na podlagi svojega osebnega dela z delovnimi sredstvi v njihovi lastnini v načelu enak družbeno-ekonomski položaj in v osnovi enake pravice in obveznosti kot delovni ljudje v združenem delu.

Združenim kmetom-lastnikom gozdov je pri skupnem gospodarjenju z gozdovi zajamčeno sodelovanje pri upravljanju ter v okviru tega gospodarjenja in skupnih gozdnogospodarskih načrtov v skladu z zakonom samostojno odločanje v zadevah gospodarjenja z njihovimi gozdovi in ustvarjenim dohodkom na podlagi njihovega dela in njihovih vloženi sredstev."

Kmetje-lastniki gozdov so organizirani v samoupravnih skupnostih kmetov-lastnikov gozdov kot specifičnih samoupravnih telesih, ki samostojno odločajo o vseh zadevah, ki se nanašajo na gospodarjenje z zasebnimi gozdovi, skupaj z delavskimi sveti pa tudi o zadevah, ki so skupnega pomena za gospodarjenje z vsemi gozdovi ne glede na lastništvo.

Pri uveljavljanju ustavnih dopolnil v gozdarstvu, posebej še pri oblikovanju TOZD, je zato odprto vprašanje, ali bi glede na navedeni dve lastninski kategoriji / družbeni in zasebni sektor/ kazalo oblikovati znotraj območij le eno TOZD ali ločeni TOZD za vsak sektor.

Intencije ustavnih dopolnil in pričakovanja kmečkih gozdnih posestnikov na podlagi doseganja razvoja samoupravnih odnosov v skupnem gospodarjenju, govore v prid ločenih TOZD za zasebni in družbeni sektor. Vprašljivo pa je, če so za tako ureditev možnosti tudi s formalno-pravne strani, glede na to, da samoupravne skupnosti kmetov-lastnikov gozdov pri gozdnogospodarskih organizacijah ne razpolagajo niti z lastnimi osnovnimi, niti z obratnimi sredstvi /gozdovi so zasebna last, poslovna sredstva pa družbena/. Prav tako pa samoupravne skupnosti kmetov-lastnikov gozdov ne zaposlujejo lastnih delavcev v neposredni proizvodnji, niti v strokovnih in administrativnih službah, ki so skupne za družbeni in zasebni sektor. Če pa bi te delavce fizično delili, bi s tem dejansko ustvarili dve samostojni organizaciji združenega dela ter ustvarili notranjo organizacijsko dvotirnost, kar vse bi lahko močno povečalo stroške gospodarjenja ali celo ogrozilo že uveljavljeni koncept skupnega gospodarjenja z vsemi gozdovi ne glede na lastništvo.

Sklepne ugotovitve in predlogi

1. Ob ohranitvi doseganja teritorialne organizacije gozdnega gospodarstva na osnovi gozdnogospodarskega območja kot naravno in ekonomsko zaokroženo enoto se kaže kot najučinkovitejša organizacijska rešitev v oblikovanju temeljne organizacije združenega dela na nivoju območja. Le v okviru takšnih temeljnih organizacij združenega dela bo mogoče delavce v gozdarstvu postaviti v enak startni položaj, ustvariti izenačene pogoje gospodarjenja in jim zagotoviti enake možnosti za ustvarjenje dohodka, hkrati pa tudi zagotoviti integralnost gozdnogospodarskih območij in izvajanje temeljnih ustavnih in zakonskih določil glede trajne ohranitve in krepitve tako gospodarskih kot splošno koristnih funkcij gozdov.

Oblikovanje TOZD na nivoju celotnega gozdnogospodarskega območja je možno:

- a/ s tem, da sedanja gozdna gospodarstva postanejo temeljne organizacije združenega dela,

- b/ s tem, da se v okviru sedanjih gozdnih gospodarstev formirajo posebne TOZD za družbeni in zasebni sektor,
- c/ s tem, da se poleg TOZD za družbeni in zasebni sektor formirajo kot samostojne TOZD tudi stranski obrati.

Vse navedene oblike so z vidika ohranitve sedanje območne organizacije gozdarstva sprejemljive. Izbira med temi oblikami pa je z ene strani odvisna od željene krepitve integracijskih dejavnikov, z druge pa od željene intenzitete vključevanja zasebnih gozdov v skupno gospodarjenje.

S tega vidika se v podrobnejši razčlenitvi nakazanih oblik kažejo naslednje ugotovitve:

- ad a/ S opredelitvijo sedanjega gozdnega gospodarstva kot TOZD bi bila v največji meri zagotovljena integralnost gozdnogospodarskih območij in optimalno izvajanje vseh nalog ekonomskega in tehnološkega značaja. Vprašljiva pa je pri taki rešitvi povezava teh TOZD, in sicer, ali take TOZD lahko obstajajo hkrati tudi kot organizacije združenega dela oz. v nasprotnem primeru, kakšna naj bo njihova povezava v širšem, medobmočnem ali nacionalnem okviru ?

Zaradi velike teritorialne razsežnosti takšnih TOZD pa je pri tem seveda odprto vprašanje poglobitve samoupravnih odnosov v smeri neposrednejšega upravljanja, kakor tudi notranja organizacija samoupravljanja za družbeni in zasebni sektor /npr. status samoupravnih skupnosti kmetov-lastnikov gozdov/.

- ad b/ Oblikovanje posebnih TOZD za družbeni in zasebni sektor na nivoju območij in združitvev obeh v območno organizacijo združenega dela pa predstavlja v bistvu že sedanjo organizacijo, ki že ima ločene samoupravne organe za oba sektorja lastništva, vendar brez statusa TOZD v smislu ustavnih dopolnil. Zato bi takšna rešitev bila v celoti sprejemljiva, če bi bile možne rešitve že omenjenih formalno-pravnih zadržkov in če bi njihova odprava ne povzročila notranje organizacijske dvotirnosti v območju in s tem podražitve poslovanja.

- ad c/ Kot samostojne TOZD bi se lahko formirali tisti stranski obrati, katerih dejavnost zajema celotno gozdnogospodarsko območje in katerih izdvojitve kot samostojne TOZD ne bi prihajalo v nasprotje z interesi drugih enot, predvsem pa v primeru, kadar so te stranske dejavnosti z razširitvijo svojih kapacitet le še v manjši meri odvisne od položaja in dohodka, ki se formira z združenim delom proizvajalcev v gozdni proizvodnji.

2. Če bi prevladalo mnenje, da bi formiranje TOZD na nivoju območij bilo v nasprotju z intencijami ustavnih dopolnil glede približevanja samoupravnega odločanja neposrednim proizvajalcem, prihaja v poštev tudi oblikovanje TOZD na nivoju gozdnih obratov. Takšna rešitev vsekakor omogoča približevanje neposrednega upravljanja proizvajalcem, pri čemer pa je treba poudariti, da so glede tega tudi sedanji gozdni obrati preveliki in se za dosledno uveljavljanje neposrednega upravljanja odpira tudi vprašanje oblikovanja TOZD še na manjših enotah. Odprto pri tem pa je, kako zagotoviti učinkovito samoupravno združevanje vseh tistih samoupravnih funkcij, ki opredeljujejo celovitost gozdnogospodarskih območij.

S formiranjem TOZD na nivoju obratnih ali nižjih enot se odpira tudi vprašanje njihove povezave v organizacijo združenega dela. Glede na območni princip gospodarjenja se vsekakor nakazuje združevanje TOZD v organizacijo združenega dela znotraj območja /sedanja gozdna gospodarstva/.

3. Za izbiro ene ali druge oblike bo treba v čim širšem krogu neposredno zainteresiranih samoupravnih subjektov pretehtati prednosti in slabosti ene ali druge rešitve.

Pričujoča analiza samoupravnih odnosov pa kaže, da je v tehnološk in ekonomskem oziru in z vidika vsebinskega uveljavljanja ustavni dopolnil vsekakor najučinkovitejša rešitev prva alternativa.

Komisija pa meni da bo treba znotraj TOZD zagotoviti takšno notranjo organizacijo in tak sistem neposrednega in posrednega upravljanja /delegatski sistem/, ki bo omogočal, da se bodo posamezne samoupravne odločitve lahko formirale na različnih interesnih nivojih in da bodo vsa vprašanja glede delitve dohodka in razpolaganja s sredstvi reprodukcije, razen tistih, ki zahtevajo centralno odločanje za celotno območje reševala, resnično v sferi neposrednega odločanja vseh delavcev v združenem delu.

Komisija za organizacijo TOZD
GG Novo mesto

Novo mesto, dne 22.11.1972.

POROČILO K ANALIZI POSLOVANJA POSAMEZNIH OBRATOV ZA LETO 1971

V zvezi z razpravo o ustanavljanju temeljnih organizacij združene-ga dela /TOZD/ v okviru gozdnega gospodarstva smo izdelali kratko analizo o poslovanju v letu 1971 po posameznih obratih. Pri tem so ugotovljeni za vsak obrat dohodki in stroški ter poraba sredstev za investicije, biološke naložbe, urejevalna dela, skupne potrebe delavcev in dokončna delitev osebnih dohodkov po doseže-ni uspešnosti poslovanja v letu 1971.

V celotnem dohodku so zajeti vsi dohodki eksterne prodaje proiz-vodov in storitev ter drugi dohodki za opravljene storitve drugim obratom. V celotnem dohodku ni upoštevana realizacija gozdnogo-jitvenih del, ker tudi med stroški ni zajete biološke amortizacije.

Med stroški pa poleg že omenjene biološke amortizacije tudi ni zajeta amortizacija osnovnih sredstev. S tem je ugotovljena rep-roduktivna sposobnost posameznih obratov /točka IV/, ki se odra-ža kot razlika med celotnim dohodkom in stroški ter vsebuje ust-varjena sredstva za biološka vlaganja, investicije, skupno porabo in dodatno delitev osebnih dohodkov iz dobička. Ker pa vsi obrati ne ustvarjajo potrebnih sredstev za navedene namene so posebej prikazana vsa porabljena sredstva za reprodukcijo in za zadovo-ljevanje potreb delavcev poleg rednih akontacij osebnih dohodkov. Razlika med ustvarjenimi in porabljenimi reprodukcijskimi sredst-vi kaže, koliko obrat daje sredstev v skupne sklade oziroma koli-ko je obrat porabil sredstev, ustvarjenih na drugih obratih.

Analiza je izdelana za leto 1971, ko je podjetje ustvarilo rela-tivno visok dohodek. V letošnjem letu ostajajo razmerja med ob-rati verjetno ista, s to razliko, da bodo rezultati slabši.

V odnosu na celotni dohodek znašajo ustvarjena in porabljena sredstva:

	Ustvarjena sredstva	Porabljena sredstva
1. Za vse podjetje	26,5 %	24,7 %
2. Gozdni obrat Novo mesto	15,5 %	38,9 %
3. Gozdni obrat Straža	31,6 %	16,3 %
4. Gozdni obrat Podturn	48,4 %	16,4 %
5. Gozdni obrat Črmošnjice	35,2 %	27,7 %
6. Gozdni obrat Črnomelj	0,3 %	31,7 %
7. Gozdni obrat Trebnje	18,7 %	21,7 %
8. Gradbeni obrat	- 3,9 %	13,7 %
9. Obrat za gozdarsko načrtov.	- 5,8 %	22,6 %

Uprava podjetja ne ustvarja lastnih dohodkov in je vsa poraba sredstev na račun obratov, ki poslujejo z uspehom. Prav tako so skupni stroški in stroški upravno-prodajne režije že pred-hodno razdeljeni na obrate, kar je razvidno iz priloženih analiz.

GOZDNO GOSPODARSTVO NOVO MESTO (za celotno podjetje)

ANALIZA POSLOVANJA OBRATA V LETU 1971

I. Poprečno število zaposlenih	702
II. DOSEŽENI DOHODKI	
1. Prodaja lesa	45.021.483,05
2. Prodaja gozdnih sadik drugim	165.000,00
3. Izvršene storitve drugim	7.607.766,74
4. Drugi dohodki, nasadi	3.345.139,22
<u>Celotni dohodek</u>	<u>56.139.389,01</u>
III. STROŠKI	
1. Porabljen material (konto 400)	10.548.826,57
2. Tuje storitve (konti 401,402,408)	6.830.155,68
3. Terenski dodatki in dnevnice (konto 403)	1.066.560,05
4. Pogodbene obveznosti (konto 453)	345.121,30
5. Zakonske obveznosti (konto 454)	1.195.390,95
6. V kalkilirani osebni dohodki (konto 455)	19.043.775,70
7. Delež skupnih stroškov, uprave in prodaje	2.232.905,42
<u>Stroški skupaj</u>	<u>41.262.735,67</u>
IV. Razlika: sredstva za reprodukcijo in zadovoljevanje skupnih potreb delavcev	14.876.653,34
V. Poraba sredstev za reprodukcijo in zadovoljevanje potreb delavcev	
1. Delež osebnih dohodkov po dokončni delitvi	2.728.863,10
2. Gozdnogojitvena dela	5.184.932,70
3. Urejevalna dela	721.763,80
4. Investicije (ceste, oprema)	3.479.963,40
5. Porabljen sredstva za stanovanjsko izgradnjo	906.900,00
6. Poraba drugih sredstev skupne porabe	825.662,55
<u>SKUPAJ PORABLJENA SREDSTVA</u>	<u>13.848.085,55</u>
VI. Razlika med ustvarjenimi in porabljenimi sredstvi za reprodukcijo in zadovoljevanje potreb delavcev	
a/ presežek ustvarjenih sredstev nad porabljenimi (3)	6.572.859,54
b/ presežek porabljenih sredstev nad ustvarjenimi (6)	5.311.257,85
c/ porabljen sredstva skupne porabe za skupne namene podjetja	233.033,90
d/ končna razlika - presežek sredstev	1.028.567,79

Stroški upravno prodajne režije v letu 1971

Konto	din
400 Porabljen material	125.668,97
401 Tuje storitve	173.437,60
402 Neproizvodne storitve	29.953,60
403 Dnevnice in terenski dodatki	76.628,70
408 Drugi materialni stroški	134.257,10
4530 Obresti od kreditov	183.149,15
4531 Zavarovalne premije	54.165,45
4532 Bančne provizije	39.047,55
4533 Članarine	24.184,40
4541 Prispevek za mestno zemljišče	3.824,30
4542 Vodni prispevek	9.087,60
4548 Dodatni prispevki za osebne dohodke	17.721,25
455 Osebni dohodki - brutto	1.361.779,75
SKUPAJ:	2.232.905,42

Delitev skupnih upravno prodajnih stroškov je izvršena po ključu osebnih dohodkov na posamezne obrate tako, da odpade na vsak obrat:

Gozdni obrat Novo mesto	19,54 %	436.309,72
Gozdni obrat Straža	19,70 %	439.882,37
Gozdni obrat Podturn	15,94 %	355.925,12
Gozdni obrat Črmošnjice	13,03 %	290.947,58
Gozdni obrat Črnomelj	18,16 %	405.495,62
Gozdni obrat Trebnje	4,74 %	105.839,72
Gradbeni obrat	6,09 %	135.983,94
Urejanje	2,80 %	62.521,35
SKUPAJ:	100 %	2.232.905,42

ANALIZA POSLOVANJA OBRATA V LETU 1971

I. Poprečno število zaposlenih 141

II. DOSEŽENI DOHODKI

1. Prodaja lesa	6.239.548,25
2. Prodaja gozdnih sadik drugim	5.400,00
3. Izvršene storitve drugim	1.025.314,40
4. Drugi dohodki, nasadi 211.455,90	780.853,31
<u>Celotni dohodek</u>	<u>8.051.115,96</u>

III. STROŠKI

1. Porabljen material (konto 400)	1.543.999,27
2. Tuje storitve (konti 401,402,408)	584.875,45
3. Terenski dodatki in dnevnice (konto 403)	213.860,55
4. Pogodbene obveznosti (konto 453)	43.840,00
5. Zakonske obveznosti (konto 454)	234.008,25
6. Vskalkulirani osebni dohodki (konto 455)	3.746.897,20
7. Delež skupnih stroškov, uprave in prodaje	436.309,72
<u>Stroški skupaj</u>	<u>6.803.790,44</u>

IV. Razlika: sredstva za reprodukcijo in
zadovoljevanje skupnih potreb
delavcev 1.247.325,52

V. Poraba sredstev za reprodukcijo in
zadovoljevanje potreb delavcev

1. Delež osebnih dohodkov po dokončni delitvi	492.475,50
2. Gozdnogojitvena dela	1.232.660,35
3. Urejevalna dela	404.166,80
4. Investicije (ceste, oprema)	684.279,75
5. Porabljen sredstva za stanovanjsko izgradnjo	216.000,00
6. Poraba drugih sredstev skupne porabe	104.845,20

SKUPAJ PORABLJENA SREDSTVA 3.134.427,60

VI. Razlika med ustvarjenimi in porabljenimi
sredstvi za reprodukcijo in zadovoljevanje
potreb delavcev

a/ presežek ustvarjenih sredstev nad porabljenimi	-
b/ presežek porabljenih sredstev nad ustvarjenimi	1.887.102,08

Gozdni obrat STRAŽA

ANALIZA POSLOVANJA OBRATA V LETU 1971

I. Poprečno število zaposlenih	126
II. DOSEŽENI DOHODKI	
1. Prodaja lesa	11.755.946,85
2. Prodaja gozdnih sadik drugim	-
3. Izvršene storitve drugim	1.505.278,55
4. Drugi dohodki, nasadi 141.011,60	767.989,05
<u>Celotni dohodek</u>	<u>14.029.214,45</u>
III. STROŠKI	
1. Porabljen material (konto 400)	2.937.219,59
2. Tuje storitve (konti 401,402,408)	1.902.911,47
3. Terenski dodatki in dnevnice (konto 403)	194.998,95
4. Pogodbene obveznosti (konto 453)	61.666,00
5. Zakonske obveznosti (konto 454)	236.410,30
6. V kalkulirani osebni dohodki (konto 455)	3.820.753,35
7. Delež skupnih stroškov, uprave in prodaje	439.882,37
<u>Stroški skupaj</u>	<u>9.593.842,03</u>
IV. Razlika: sredstva za reprodukcijo in zadovoljevanje skupnih potreb delavcev	4.435.372,42
V. Poraba sredstev za reprodukcijo in zadovoljevanje potreb delavcev	
1. Delež osebnih dohodkov po dokončni delitvi	478.546,90
2. Gozdnogojitvena dela	1.123.662,50
3. Urejevalna dela	-
4. Investicije (ceste, oprema)	462.403,70
5. Porabljen sredstva za stanovanjsko izgradnjo	133.500,00
6. Poraba drugih sredstev skupne porabe	91.467,10
<u>SKUPAJ PORABLJENA SREDSTVA</u>	<u>2.289.580,20</u>
VI. Razlika med ustvarjenimi in porabljenimi sredstvi za reprodukcijo in zadovoljevanje potreb delavcev	
a/ presežek ustvarjenih sredstev nad porabljenimi	2.145.792,22
b/ presežek porabljenih sredstev nad ustvarjenimi	-

Gozdni obrat PODTURN

ANALIZA POSLOVANJA OBRATA V LETU 1971

I. Poprečno število zaposlenih 105

II. DOSEŽENI DOHODKI

1. Prodaja lesa	11.053.638,95
2. Prodaja gozdnih sadik drugim	123.600,00
3. Izvršene storitve drugim	523.724,45
4. Drugi dohodki	336.388,42
<u>Celotni dohodek</u>	<u>12.037.351,82</u>

III. STROŠKI

1. Porabljen material (konto 400)	1.328.163,45
2. Tuje storitve (konti 401,402,408)	1.158.771,18
3. Terenski dodatki in dnevnice (konto 403)	159.964,80
4. Pogodbene obveznosti (konto 453)	60.037,00
5. Zakonske obveznosti (konto 454)	189.606,00
6. V kalkilirani osebni dohodki (konto 455)	2.958.156,40
7. Delež skupnih stroškov, uprave in prodaje	355.925,12
<u>Stroški skupaj</u>	<u>6.210.623,95</u>

IV. Razlika: sredstva za reprodukcijo in zadovoljevanje skupnih potreb delavcev 5.826.727,87

V. Poraba sredstev za reprodukcijo in zadovoljevanje potreb delavcev

1. Delež osebnih dohodkov po dokončni delitvi	398.158,95
2. Gozdnogojitvena dela	628.999,80
3. Urejevalna dela	-
4. Investicije (ceste, oprema)	726.734,80
5. Porabljen sredstva za stanovanjsko izgradnjo	115.000,00
6. Poraba drugih sredstev skupne porabe	109.421,75
<u>SKUPAJ PORABLJENA SREDSTVA</u>	<u>1.978.315,30</u>

VI. Razlika med ustvarjenimi in porabljenimi sredstvi za reprodukcijo in zadovoljevanje potreb delavcev

a/ presežek ustvarjenih sredstev nad porabljenimi	3.848.412,57
b/ presežek porabljenih sredstev nad ustvarjenimi	-

Gozdni obrat ČRMOŠNJICE

ANALIZA POSLOVANJA OBRATA V LETU 1971

I. Poprečno število zaposlenih	91
II. DOSEŽENI DOHODKI	
1. Prodaja lesa	6.844.676,35
2. Prodaja gozdnih sadik drugim	-
3. Izvršene storitve drugim	458.206,74
4. Drugi dohodki, nasadi -249.378,00	356.353,19
<u>Celotni dohodek</u>	<u>7.659.236,28</u>
III. STROŠKI	
1. Porabljen material (konto 400)	914.630,47
2. Tuje storitve (konti 401,402,408)	884.845,63
3. Terenski dodatki in dnevnice (konto 403)	145.699,20
4. Pogodbene obveznosti (konto 453)	75.560,00
5. Zakonske obveznosti (konto 454)	155.484,00
6. Vskalkulirani osebni dohodki (konto 455)	2.495.220,30
7. Delež skupnih stroškov, uprave in prodaje	290.947,58
<u>Stroški skupaj</u>	<u>4.962.387,18</u>
IV. Razlika: sredstva za reprodukcijo in zadovoljevanje skupnih potreb delavcev	2.696.849,10
V. Poraba sredstev za reprodukcijo in zadovoljevanje potreb delavcev	
1. Delež osebnih dohodkov po dokončni delitvi	373.286,50
2. Gozdnogojitvena dela	540.993,05
3. Urejevalna dela	-
4. Investicije (ceste, oprema)	1.094.339,25
5. Porabljen sredstva za stanovanjsko izgradnjo	30.000,00
6. Poraba drugih sredstev skupne porabe	79.575,55
<u>SKUPAJ PORABLJENA SREDSTVA</u>	<u>2.118.194,35</u>
VI. Razlika med ustvarjenimi in porabljenimi sredstvi za reprodukcijo in zadovoljevanje potreb delavcev	
a/ presežek ustvarjenih sredstev nad porabljenimi	578.654,75
b/ presežek porabljenih sredstev nad ustvarjenimi	-

Gozdni obrat ČRNOMELJ

ANALIZA POSLOVANJA OBRATA V LETU 1971

I. Poprečno število zaposlenih 128

II. DOSEŽENI DOHODKI

1. Prodaja lesa	5.449.083,95
2. Prodaja gozdnih sadik drugim	36.000,00
3. Izvršene storitve drugim	1.143.834,60
4. Drugi dohodki, nasadi 162.353,40	775.370,90
<u>Celotni dohodek</u>	<u>7.404.789,45</u>

III. STROŠKI

1. Porabljen material (konto 400)	1.672.956,47
2. Tuje storitve (konti 401,402,408)	1.403.618,00
3. Terenski dodatki in dnevnice (konto 403)	188.473,05
4. Pogodbene obveznosti (konto 453)	82.596,30
5. Zakonske obveznosti (konto 454)	218.067,80
6. V kalkilirani osebni dohodki (konto 455)	3.414.703,05
7. Delež skupnih stroškov, uprave in prodaje	405.495,62
<u>Stroški skupaj</u>	<u>7.385.710,29</u>

IV. Razlika: sredstva za reprodukcijo in
zadovoljevanje skupnih potreb
delavcev 19.079,16

V. Poraba sredstev za reprodukcijo in
zadovoljevanje potreb delavcev

1. Delež osebnih dohodkov po dokončni delitvi	424.225,35
2. Gozdnogojitvena dela	1.208.760,10
3. Urejevalna dela	109.400,65
4. Investicije (ceste, oprema)	350.050,00
5. Porabljen sredstva za stanovanjsko izgradnjo	152.400,00
6. Poraba drugih sredstev skupne porabe	99.095,15

SKUPAJ PORABLJENA SREDSTVA 2.343.931,25

VI. Razlika med ustvarjenimi in porabljenimi
sredstvi za reprodukcijo in zadovoljevanje
potreb delavcev

a/ presežek ustvarjenih sredstev nad
porabljenimi -

b/ presežek porabljenih sredstev nad
ustvarjenimi 2.324.852,09

Gozdni obrat TREBNJE

ANALIZA POSLOVANJA OBRATA V LETU 1971

I. Poprečno število zaposlenih 31

II. DOSEŽENI DOHODKI

1. Prodaja lesa	3.678.588,70
2. Prodaja gozdnih sadik drugim	-
3. Izvršene storitve drugim	175.737,60
4. Drugi dohodki	284.174,35
<u>Celotni dohodek</u>	<u>4.138.500,65</u>

III. STROŠKI

1. Porabljen material (konto 400)	1.761.038,54
2. Tuje storitve (konti 401,402,408)	400.839,40
3. Terenski dodatki in dnevnice (konto 403)	63.917,00
4. Pogodbene obveznosti (konto 453)	2.608,00
5. Zakonske obveznosti (konto 454)	55.751,80
6. V kalkulirani osebni dohodki (konto 455)	972.089,35
7. Delež skupnih stroškov, uprave in prodaje	105.839,72
<u>Stroški skupaj:</u>	<u>3.363.083,81</u>

IV. Razlika: sredstva za reprodukcijo in zadovoljevanje skupnih potreb delavcev 775.416,84

V. Poraba sredstev za reprodukcijo in zadovoljevanje potreb delavcev

1. Delež osebnih dohodkov po dokončni delitvi	138.888,05
2. Gozdnogojitvena dela	449.856,90
3. Urejevalna dela	208.196,35
4. Investicije (ceste, oprema)	15.530,40
5. Porabljen sredstva za stanovanjsko izgradnjo	58.000,00
6. Poraba drugih sredstev skupne porabe	25.856,05
<u>SKUPAJ PORABLJENA SREDSTVA</u>	<u>896.327,75</u>

VI. Razlika med ustvarjenimi in porabljenimi sredstvi za reprodukcijo in zadovoljevanje potreb delavcev

- a/ presežek ustvarjenih sredstev nad porabljenimi -
- b/ presežek porabljenih sredstev nad ustvarjenimi 120.910,91

GRADBENI OBRAT

ANALIZA POSLOVANJA OBRATA V LETU 1971

I. Poprečno število zaposlenih	31
II. DOSEŽENI DOHODKI	
1. Prodaja lesa	
2. Prodaja gozdnih sadik drugim	
3. Izvršene storitve drugim	2.053.906,60
4. Drugi dohodki	43.510,00
<u>Celotni dohodek</u>	<u>2.097.416,60</u>
III. STROŠKI	
1. Porabljen material (konto 400)	370.299,65
2. Tuje storitve (konti 401,402,408)	389.159,00
3. Terenski dodatki in dnevnice (konto 403)	69.910,20
4. Pogodbene obveznosti (konto 453)	19.014,00
5. Zakonske obveznosti (konto 454)	70.803,55
6. V kalkilirani osebni dohodki (konto 455)	1.123.997,25
7. Delež skupnih stroškov, uprave in prodaje	135.983,94
<u>Stroški skupaj</u>	<u>2.179.167,59</u>
IV. Razlika: sredstva za reprodukcijo in zadovoljevanje skupnih potreb delavcev	- 81.750,99
V. Poraba sredstev za reprodukcijo in zadovoljevanje potreb delavcev	
1. Delež osebnih dohodkov po dokončni delitvi	158.786,05
2. Gozdnogojitvena dela	-
3. Urejevalna dela	-
4. Investicije (ceste, oprema)	58.340,00
5. Porabljen sredstva za stanovanjsko izgradnjo	40.000,00
6. Poraba drugih sredstev skupne porabe	30.947,95
<u>SKUPAJ PORABLJENA SREDSTVA</u>	<u>288.074,00</u>
VI. Razlika med ustvarjenimi in porabljenimi sredstvi za reprodukcijo in zadovoljevanje potreb delavcev	
a/ presežek ustvarjenih sredstev nad porabljenimi	-
b/ presežek porabljenih sredstev nad ustvarjenimi	369.824,99

OBRAT ZA GOZDARSKO NAČRTOVANJE

ANALIZA POSLOVANJA OBRATA V LETU 1971

I. Poprečno število zaposlenih 13

II. DOSEŽENI DOHODKI

1. Prodaja lesa	
2. Prodaja gozdnih sadik drugim	
3. Izvršene storitve drugim	721.763,80
4. Drugi dohodki	
<u>Celotni dohodek</u>	<u>721.763,80</u>

III. STROŠKI

1. Porabljen material (konto 400)	20.519,13
2. Tuje storitve (konti 401,402,408)	105.135,55
3. Terenski dodatki in dnevnice (konto 403)	29.736,30
4. Pogodbene obveznosti (konto 453)	-
5. Zakonske obveznosti (konto 454)	34.259,25
6. Vskalkulirani osebni dohodki (konto 455)	511.958,80
7. Delež skupnih stroškov, uprave in prodaje	62.521,35
<u>Stroški skupaj</u>	<u>764.130,38</u>

IV. Razlika: sredstva za reprodukcijo in zadovoljevanje skupnih potreb delavcev - 42.366,58

V. Poraba sredstev za reprodukcijo in zadovoljevanje potreb delavcev

1. Delež osebnih dohodkov po dokončni delitvi	71.035,85
2. Gozdnogojitvena dela	-
3. Urejevalna dela	-
4. Investicije (ceste, oprema)	28.500,00
5. Porabljen sredstva za stanovanjsko izgradnjo	10.000,00
6. Poraba drugih sredstev skupne porabe	10.914,60
<u>SKUPAJ PORABLJENA SREDSTVA</u>	<u>120.450,45</u>

VI. Razlika med ustvarjenimi in porabljenimi sredstvi za reprodukcijo in zadovoljevanje potreb delavcev

a/ presežek ustvarjenih sredstev nad porabljenimi	-
b/ presežek porabljenih sredstev nad ustvarjenimi	162.817,03

U P R A V A

ANALIZA POSLOVANJA OBRATA V LETU 1971

I. Poprečno število zaposlenih

36

II. DOSEŽENI DOHODKI

1. Prodaja lesa
2. Prodaja gozdnih sadik drugim
3. Izvršene storitve drugim
4. Drugi dohodki

Celotni dohodek

III. STROŠKI

1. Porabljen material (konto 400)
2. Tuje storitve (konti 401,402,408)
3. Terenski dodatki in dnevnice (konto 403)
4. Pogodbene obveznosti (konto 453)
5. Zakonske obveznosti (konto 454)
6. V kalkilirani osebni dohodki (konto 455)
7. Delež skupnih stroškov, uprave in prodaje

Stroški skupaj

IV. Razlika: sredstva za reprodukcijo in
zadovoljevanje skupnih potreb
delavcev

V. Poraba sredstev za reprodukcijo in
zadovoljevanje potreb delavcev

1. Delež osebnih dohodkov po dokončni delitvi	193.459,95
2. Gozdnogojitvena dela	-
3. Urejevalna dela	-
4. Investicije (ceste, oprema)	59.785,50
5. Porabljen sredstva za stanovanjsko izgradnjo	152.000,00
6. Poraba drugih sredstev skupne porabe	40.505,30
<u>SKUPAJ PORABLJENA SREDSTVA</u>	<u>445.750,75</u>

VI. Razlika med ustvarjenimi in porabljenimi
sredstvi za reprodukcijo in zadovoljevanje
potreb delavcev

a/ presežek ustvarjenih sredstev nad
porabljenimi

-

b/ presežek porabljenih sredstev nad
ustvarjenimi

445.750,75

SESTAL SE JE AKTIV KOMUNISTOV PRI GG NOVO MESTO

Sestanek aktiva zveze komunistov gozdnega gospodarstva Novo mesto je bil 27. oktobra 1972 v prostorih družbenih organizacij na Kristanovi ulici /pod otroškim vrtcem v Kandiji/.

Navzočih je bilo 40 komunistov in povabljenih gostov iz vrst strokovnih sodelavcev GG.

Sestanku je prisostvoval tudi sekretar medobčinskega sveta ZK Novo mesto tov. Ludvik Golob.

Sestanek je začel ing. Jože Petrič, sekretar aktiva ZK pri GG Novo mesto.

Predlagan in sprejet je bil naslednji:

dnevni red:

1. Otvoritev in izvolitev delovnega predsedstva,
2. Poročilo o delu in organiziranosti komunistov pri GG Novo mesto,
3. Pismo predsednika ZK Jugoslavije in izvršnega biroja predsedstva ZK Jugoslavije,
4. Teze o organizaciji TOZD pri GG Novo mesto,
5. Razprava po 2., 3. in 4. točki,
6. Izvolitev novega sekretariata in osnovnih organizacij ZK pri GG Novo mesto.

K 1.

V delovno predsedstvo so bili predlagani in z javnim glasovanjem izvoljeni: Rade Vrlinič za predsednika ter Šebenik Janez in Žigman Jože za člana.

Za zapisnikarico je bila izvoljena Bajt Jožica.

K 2.

Tov. ing. Jože Petrič je kot sekretar aktiva ZK pri GG Novo mesto podal obširno pismeno poročilo o delu in organiziranosti komunistov pri GG Novo mesto. Vsebina je naslednja:

Odkar je bilo ob koncu leta 1963 ustanovljeno naše podjetje v taki obliki kot je danes, se na današnjem sestanku oziroma konferenci aktiva komunistov sestajamo tretjič. Prvič smo se sestali v letu 1964, neposredno po ustanovitvi novega podjetja, ki je združilo gozdarsko dejavnost družbenega in zasebnega sektorja, drugič pa v letu 1965, ko se je začela sprovajati gospodarska in družbena reforma. Od zadnje naše konference pa do danes je minilo torej že dobrih sedem let. Morda je to res malo predolg premor, katerega pa ne moremo okarakterizirati zgolj z nedejavnostjo in pasivnostjo komunistov našega podjetja. Upoštevati je treba pri tem dejstvo, da je bila v tem času izvedena reor-

ganizacija. V okviru podjetja smo imeli tedaj 8 osnovnih organizacij, ki so vključevale 118 članov ZK. Tako smo bili med tistimi podjetji na Dolenjskem, ki so imela zelo velik odstotek zaposlenih včlanjenih v ZK /okrog 15 %/. Po reorganizaciji so se vse osnovne organizacije po gozdnih obratih in na upravi razformirale, člani pa so se vključili v krajevne osnovne organizacije. Če smo odkriti, potem lahko priznamo, da je s tem delo komunistov v podjetju precej zamrlo in da tudi aktivni, ki naj bi ostali namesto bivših osnovnih organizacij, niso mogli zaživeti. Skrajni čas je že, da se takemu stanju naredi konec. In ravno namen današnjega sestanka je, da se pogovorimo, kako bi poživili delo komunistov v podjetju. To je zlasti pomembno ravno v današnji situaciji, ko je po govorih tovariša Tita in po pismu predsednika ZKJ in izvršnega biroja predsedstva ZKJ aktivnost komunistov v vsej Jugoslaviji postala zelo živahna. Nedopustno bi bilo, če bi pri taki vsesplošni aktivnosti ravno komunisti zaposleni v našem podjetju stali ob strani in se ne bi vključili v široko politično dejavnost, ki ima namen razrešiti vrsto nepravilnosti delavskega razreda. Zato bo na današnjem sestanku odkrit partijski razgovor s kritično oceno morebitnih pomanjkljivosti pri našem delu in poslovanju, lahko največ pripomogel k učvrstitvi vloge ZK, ki je in mora biti osnovna gibalna sila našega družbenega razvoja.

Če bi skušal odgovoriti na vprašanje, kje se danes kaže aktivnost komunistov v našem podjetju, potem bi lahko odgovoril, da posamezni komunisti delujejo na svojih delovnih mestih in v organih upravljanja, ni pa čutiti neke povezave in organiziranosti med njimi, ker so pač vključeni v terenske osnovne organizacije, ali pa so se popolnoma pasivizirali. Ko smo zbirali podatke o številu članov ZK po posameznih obratih z namenom, da bi razposlali vabila za današnji sestanek, smo ugotovili, da je trenutno v našem podjetju samo še 55 komunistov. V sedmih letih se je torej število zmanjšalo od 118 na 55, kar predstavlja samo še 45 % tistega števila članstva, ki je bilo v evidenci pred sedmimi leti. Kje so vzroki za tako velik osip? Le-teh je več. Res da se je število zaposlenih pri podjetju v tem času zmanjšalo in da je del članov ZK odšlo v pokoj ali pa se zaposlilo pri drugih podjetjih, toda takih je le manjše število. Večina je zapustila organizacijo zato, ker so bili mnenja, češ da je vloga partije že povsem zvođenela in da so zato rajši dobri državljani kot slabi komunisti. Izgovori so bili, čeprav morda bolj navidezni, tudi na račun plačevanja visoke članarine. Pri tem je bilo slišati tudi mnenja kot n.pr.: "Zakaj bi plačeval 2 % članarine, ko pa je za 1 % krajevni samoprispevek po drugi strani potreben celo referendum". Takih in podobnih izgovorov je bilo še veliko, vendar bi na vse lahko odgovorili, da so povsem zmotni, zlasti pa še kar zadeva vlogo komunistov. Le-ta je bila in bo v še večji meri resnična avantgarda delavskega razreda v borbi proti vsem deformacijam v naši družbi. Morda so delno upravičene samo kritike na račun plačevanja visoke članarine, vendar se s tako problematiko srečujejo tudi druge osnovne organizacije. Naj bo že tako ali drugače, važno je, da se vsi komunisti, čeprav se je naše število občutno zmanjšalo, v podjetju povežemo in z organiziranimi akcijami pomagamo pri utrjevanju samoupravnega mehanizma. Vendar je pri tem treba

imeti pred očmi dejstvo, kot je rečeno v pismu, da delovni ljudje ne bodo ocenjevali komunistov in njihovih organizacij po deklaracijah, ampak po dejanskem političnem in družbenem obnašanju v praksi, to je po rezultatih njihove akcije.

Povsem napačno bi bilo mišljenje, ki se je ponekod pojavilo, češ da je sedaj v naši družbi samoupravni sistem odpovedal in da je potrebna čvrsta roka partije in države, da bi stvari postavila zopet na pravo mesto. Če bi tako mislili, potem bi to pomenilo korak nazaj v našem družbenem razvoju. Resnica je ravno drugačna, saj je z novimi ustavnimi dopolnili samoupravljanje dobilo kar najbolj čvrste temelje, zveza komunistov pa je v prvi vrsti poklicana, da ravno to samoupravljanje utrjuje, ga izpopolnjuje in odpravlja vse nepravilnosti, ki bi kakorkoli slabile njegovo vlogo. Na tem področju mora biti torej torišče našega dela in usmerjanosti naših akcij.

Če bi s takega zornega kota hoteli oceniti samoupravljanje v našem podjetju, potem bi mu, prepričan sem, da delim mnenje večine prisotnih, lahko dali zelo dobro oceno. S tem nočem reči, da je prav vse idealno in da se ne delajo napake, toda te napake so tako neznatne, da v primeri s pozitivnimi stvarmi praktično ne pomenijo ničesar. Čeprav je naše samoupravljanje zaradi zasebnega sektorja lastništva nekoliko bolj komplicirano /lahko bi govorili o dvodomnem sistemu/, se je z leti že toliko spopolnilo, da je postalo izraz volje slehernega našega delavca in kmečkega lastnika gozdov. Tako delavski svet kot svet lastnikov gozdov enakopravno odločata o vseh ključnih stvareh, ki se tičejo poslovne politike podjetja, o planih itd., sicer pa rešujeta problematiko vsak iz svojega področja dela. Centralna organa upravljanja sta sestavljena tako, da so v njih zastopani predstavniki vseh obratov, medtem ko gre vsak predlog za spremembo ali dopolnitev internega samoupravnega akta predhodno v obravnavo na ODS in svete lastnikov gozdov. O važnejših zadevah odločajo tudi kolektivi obratov in skupnosti lastnikov gozdov. Številne komisije in odbori pripravljajo razne predloge in jih posredujejo samoupravnim organom. Važno pri tem je tudi dejstvo, da so vsi delavci in kmetje lastniki gozdov preko internega glasila podjetja itd., kar vse mogoča našim samoupravljalcem, da so pred vsako odločitvijo temeljito seznanjeni z določeno problematiko. Sicer pa kaj bi naštevali pozitivne stvari, saj o dobro utečenem samoupravnem mehanizmu pričajo dobri odnosi, ki jih ima podjetje z lastniki gozdov, kar pri marsikaterem drugem gozdnem gospodarstvu v Sloveniji ni slučaj. Prav je, da današnji sestanek spregovori tudi o možnosti ustanovitve TOZD pri podjetju. Glede tega se ne bom spuščal v podrobnosti, ker bo razmišljanja o tem kasneje podal tov. Markovič. Rad pa bi poudaril samo to, da je pri ustanavljanju TOZD treba računati s specifičnim položajem gozdarstva, da je treba imeti pred očmi celotno gozdnogospodarsko območje in da se zato naše podjetje v danih pogojih ne more primerjati n.pr. z neko tovarno.

Medtem, ko ugotavljamo, da je samoupravljanje v našem podjetju dobro urejeno in da se neprestano spopolnjuje, pa se je zadnje čase kljub temu podjetje znašlo v dokaj težavnem položaju.

Vzroke za tako stanje moramo poiskati zunaj in znotraj podjetja. Analizirati moramo oboje in zlasti tam, kjer je v naši moči, takoj ukrepati, da ne bo prepozno. Pa poskušajmo najprej oceniti, kateri so vzroki, ki ležijo izven podjetja in koliko lahko vplivamo nanje. Težko se je odločiti, pri katerem naj začnemo. Brez dvoma je škoda zaradi snegolomov v lanski zimi močno poslabšala rezultat poslovanja podjetja. Samo v družbenem sektorju je sneg polomil več kot 30.000 m³ drobnega lesa iglavcev. To je imelo za posledico visoke stroške poseka, spravila in prevoza, zmanjšala se je storilnost, primanjkuje delovna sila za druga dela, predvsem gozdnogojitvena in končno imajo drobni sortimenti manjšo ceno na trgu, kot tisti, ki jih izdelamo pri redni sečnji. Tukaj smo nemočni in lahko se tolažimo samo s tem, da do take katastrofe pride morda samo vsakih deset let.

Drugi, morda še resnejši, od zunanjih vzrokov so cene gozdnih sortimentov, ki so kljub porastu stroškov že dalj časa zamrznjene. Predvsem se to pozna v tržni proizvodnji v zasebnem sektorju, ki je zaradi nizkih cen tako močno upadla, da se lahko z vso zaskrbljenostjo sprašujemo, kaj bo z zasebnim sektorjem, če bo šlo tako naprej. Medtem ko smo v letu 1964 dosegli v zasebnem sektorju 68.000 m³ odkupa pa ga bomo v letošnjem letu komaj 30.000 m³. Samo v primerjavi z lanskim letom se je letos odkup zmanjšal za 10.000 m³. Tu izgleda, da nobeno prepričevanje in prizadevanje naših revirnih gozdarjev več ne pomaga, kajti kmet zna dobro preračunati, kaj se mu izplača in kaj ne in, ko ugotovi, da bo za les, posebno če mora najeti drago delovno silo, dobil zelo malo, se raje odloči, da ne bo sekal. Čeprav so se odbor za cene in oba sveta prizadevali poiskati ustrezno rešitev, pri čemer je bila do najvišje možne mere zvišana odkupna cena, je zaradi zamrznjenih cen niso mogli poiskati. Edini izhod za rešitev takega položaja je moč iskati v izvozu gozdnih sortimentov, kjer zaradi spremenjene paritete dinarja /devalvacija/ lahko pri posameznih sortimentih dosežemo tudi 30-40 % višje cene kot na domačem trgu. Kakor hitro pa gredo v izvoz taki lesni sortimenti, ki jih potrebuje domača lesna industrija, nastane problem na drugi strani, t.j. pri lesni industriji, ki ji že občutno primanjkuje surovin. Problem je postal pereč že v vsem jugoslovanskem merilu in tudi naš največji odjemalec "Novoles" živi zadnje čase tako rekoč iz rok v usta. Zaradi pomanjkanja surovin so prisiljeni zmanjševati proizvodnjo, preti pa velika nevarnost, da bodo imeli še večji izpad, če bi nenadoma nastopila zima, ker nimajo nobenih zalog. Povsem neupravičeni bi bili pri tem kakšni koli očitki gozdarjem, češ da raje prodajamo les drugam kot njim. Prisiljeni smo ga prodajati, ker za njega več dobimo, prav gotovo pa tudi pri njih velja ista pariteta dinarja in zato tudi oni prodajajo svoje izdelke na tuje tržišče. Očitno je torej, da bo treba v tem pogledu čim prej menjati režim cen in na ta način zagotoviti domači lesni industriji dovolj surovin tako iz družbenega, kakor tudi iz zasebnega sektorja. Seveda iskati kakršnekoli rešitve v zniževanju biološke amortizacije z namenom, da bi lahko dvignili odkupne cene, bi bilo vsaj za naše razmere, ko so gozdovi potrebni obsežnih bioloških vlaganj, nesprejemljivo. Prav tako je več ali manj, vsaj za enkrat, iluzorno pričakovati, da bo druž-

beni skupnosti krila stroške javne gozdarske službe. Gozdarji in lesarji moramo poiskati skupni jezik in podpreti prizadevanja na republiškem nivoju, da bi se sedanja kriza čim prej zadovoljivo rešila v korist obeh. K boljši rešitvi navedene problematike, zlasti v pogledu zasebnega sektorja, bo moral doprinesiti tudi novi republiški zakon o gozdovih.

Politika cen in snegolomi so torej glavni zunanji vzroki za težak položaj, v katerem se je podjetje znašlo. Ne bi bilo prav, če bi se zadovoljili samo z ugotavljanjem objektivnih težav in pri tem skrili vse subjektivne pomanjkljivosti, ki so znotraj podjetja in katere smo v stanju sami odkloniti. Delovna disciplina je marsikje močno popustila. Ne smemo dolžiti samo fizičnega delavca, če ne dosega norme in slabo zasluži, ali pa če je bil nediscipliniran, neopravičeno izostal z dela in podobno, ampak moramo vsi po vrsti imeti čut odgovornosti, samokritičnosti in discipliniranosti. Kako naj n.pr. delavec-sekač čuti, da je storil nepravilno, če je neopravičeno izostal z dela, ko pa vidi, da je prav tako storil tudi njegov predpostavljeni - revirni gozdar. Res je, da so naša delovišča silno raztresena in včasih tudi težje dostopna, vendar je tudi res, da imata pri tem enake težave sekač, revirni gozdar, referent, upravitelj itd. Čeprav gre včasih za navidez nepomembne spodrsaljaje, ki se nekomu zdijo sami po sebi umevni, zlasti še če je na višjem položaju, leti še kako preprečujejo vzpostavitev delovne discipline in zdravih medsebojnih odnosov. Tudi familjarnost je pri tem škodljiva, zlasti še, če bazira na še tako malenkostnem osebnem okoriščanju. Nikar ne mislite, da to omenjam zato, ker bi bili taki pojavi pri nas splošni in v večjih dimenzijah. Ne! Hočem le poudariti dejstvo, da se ravno pri malenkostih, in le-te so prav gotovo prisotne, začne krhati vse tisto, kar preprečuje ustvarjanje zdravih medsebojnih odnosov in delovne discipline. Prav je, da na današnjem sestanku sprejmemo zaključek, da se bomo komunisti na vsakem koraku borili proti takim pojavom, pa čeprav gre samo za malenkosti. Če tega ne bomo storili pravočasno in korenito, bo tudi v tem primeru obveljal zakon narave, ki pravi, da iz majhnega raste veliko. Strogo bi morali upoštevati tudi določila internih predpisov in vsakogar, ki bi storil prekršek, takoj poklicati na odgovornost.

Še nadalje bo treba posvečati vso pozornost skrbi za človeka. Za izboljšanje delovnih in življenjskih pogojev delavcev je bilo storjenega že veliko. Organizirani so prevozi na delo in topli obroki hrane. Z dodeljevanjem kreditov za individualno gradnjo stanovanj je bilo pomagano velikemu številu delavcev. Hvalevredna je tudi odločitev odbora za kadre, da se pristopi h gradnji delavskega centra, ki bi služil prvenstveno za nastanitev delavcev iz drugih republik. Teh delavcev imamo pri nas precej in če jim bomo omogočili ugodnejše življenjske pogoje, bo njihov delovni učinek lahko večji, hkrati pa se ne bodo počutili zapostavljene. Na sploh bo potrebno voditi v bodoče tako politiko stanovanjske izgradnje, da bodo pomoči podjetja v taki ali drugačni obliki deležni predvsem tisti delavci z nizkimi osebnimi dohodki. V ta namen bi kazalo popraviti in dopolniti ustrezne pravilnike ter jasno začrtati srednjeročni program financiranja stanovanjske izgradnje, ki bo temeljil na podatkih nedavno izvedene ankete.

Pri vodenju kadrovske politike v podjetju bi morali komunisti bolj aktivno sodelovati. S tem nočem reči, da je kadrovska politika v našem podjetju slaba, ampak hočem reči, da bi bila lahko še uspešnejša, če bi pri njenem izvajanju sodelovali tudi komunisti in bi s tem pomagali ustreznim organom upravljanja.

S tem sem nakazal le delček problematike, o kateri bi morali na današnjem sestanku razpravljati in zavzeti določena stališča. Prepričan sem, da je problemov še veliko več in da jih boste v diskusiji osvetlili. Naj omenim samo enega in sicer vprašanje integracije z Novolesom. Za ta korak je že prišla pobuda in zato bi prosil tov. direktorja, da nam o tem pove kaj več. Na vsak način pa moramo razpravljati o vsem tistem, kar nalaga komunistom pismo predsednika Zveze komunistov Jugoslavije in izvršnega biroja predsedstva ZKJ. Vsebino pisma moramo aplicirati na naše konkretne razmere in z odkrito partijsko besedo povedati, kaj pri nas ni v redu in kako bi bilo treba to ali ono popraviti.

Na koncu pa še nekaj besed o predlogu za nove organizacijske oblike ZK pri našem podjetju. Kot je bilo že uvodoma povedano, nimamo sedaj v podjetju nobene osnovne organizacije, pa tudi delo aktivov ni zaživel. Zaradi velikega teritorialnega obsega našega podjetja, saj sega na področje petih občin, je nemogoče, da bi se organizirali tako kot v kakšni tovarni. Zato predlagam, da bi se formirale osnovne organizacije tam, kjer je to možno, sicer bi komunisti še naprej ostali v krajevnih osnovnih organizacijah, v okviru celega podjetja pa bi izvolili sekretariat aktiva, ki bi enkrat ali dvakrat letno sklical konferenco vseh komunistov zaposlenih v podjetju.

Po zbranih podatkih o številu članstva po posameznih obratih je trenutno stanje naslednje:

Gozdni obrat Novo mesto	6	članov
Gozdni obrat Straža	5	"
Gozdni obrat Podturn	6	"
Gozdni obrat Črmošnjice	3	"
Gozdni obrat Črnomelj	18	"
Gozdni obrat Trebnje	6	"
Uprava z urejanjem	11	"

Gozdno gospodarstvo skupaj 55 članov

Z ozirom na pogoje dela in oddaljenosti stanovanj posameznih članov predlagam, da se ustanovita samostojni osnovni organizaciji na gozdnem obratu Črnomelj skupaj z GO Črmošnjice in na upravi podjetja skupaj z obratom za gozdarsko načrtovanje. Tako bi bilo v dve osnovni organizaciji vključenih 32 komunistov, ostalih 23 pa bi ostalo vključenih v krajevne organizacije. Izgleda da bi bilo na ostalih obratih s formiranjem osnovnih organizacij malo težje. Tako n.pr. od 6 članov na GO Novo mesto živijo v Novem mestu samo trije, po eden pa je iz Dolža, Pristave in Šentjerneja. Sicer pa navsezadnje ni toliko pomembna organizacijska oblika kot aktivnost delovanja posameznikov.

Dalje predlagam, da danes izvolimo tričlanski sekretariat aktiva komunistov pri podjetju /sekretarja in dva člana/, ki bo imel nalogo koordinirati delo vseh komunistov in enkrat ali dvakrat letno sklicati konferenco aktiva.

Tak predlog dajem v razpravo in ob koncu še enkrat pozivam vse navzoče, da s svojo razpravo pripomorejo k uspešnosti današnjega sestanka.

K 3.

Tov. ing. Jože Falkner je prebral pismo predsednika ZK Jugoslavije in izvršnega biroja predsedstva ZK Jugoslavije.

K 4.

Tov. Franc Markovič je podal referat o pomenu temeljnih organizacij združenega dela in nakazal možnosti za ustanovitev TOZD pri GG Novo mesto. Vsebina je naslednja:

Z uveljavitvijo ustavnih amandmajev smo v delovni organizaciji dolžni razpravljati in sklepati o ustanovitvi temeljnih organizacij združenega dela in uveljaviti najbolj demokratična načela ustvarjanja in delitve dohodka in medsebojnih odnosov.

Kaj je TOZD? TOZD je delovna enota, je obrat, ki pomeni delovno celoto, v kateri se lahko rezultat skupnega dela delavcev ugotovi s prodajo na trgu. Na osnovi ustavnih amandmajev je lahko TOZD vsaka delovna celota znotraj organizacije združenega dela, v kateri se rezultat skupnega dela delavcev potrdi kot vrednost in samostojno izrazi. Je gozdni obrat lahko TOZD? Lahko, saj ima vse pogoje. Še več, TOZD je lahko obrat kot na primer žaga Poganci, ki posluje znotraj gozdnega obrata Novo mesto.

Pri formiranju TOZD pa gledamo dolgoročno. Misliti je treba na njeno trajnost. Zato smo dolžni zadeve še toliko bolj proučiti in vsestransko prediskutirati. To je posebno važno v gozdarstvu, kjer je ekonomska moč posameznih gozdnih obratov zaradi objektivnih razlogov zelo različna. Nekateri gozdni obrati so zaradi visokih lesnih zalog na manjši površini bogati, drugi pa ne ustvarijo tolikšen dohodek, da bi pokrili vsaj neposredne stroške. Prihaja do prelivanja sredstev iz obrata na obrat. Pri formiranju TOZD po obratih se postavlja vprašanje, kako bi se počutili tisti delavci na obratih, ki niso akumulativni. Ali je tem delavcem zagotovljena trajnejša socialna varnost? Ni, saj bodo najmanj 10 let, če ne več, odvisni od bogatejših. To je eden od mnogih činiteljev. TOZD naj bi bila takšna ekonomska celota, ki se bo sposobna samostojno ekonomsko razvijati. V danem primeru ne gre za trenutne krize, gre za dolgoročne medsebojne odnose: ekonomske, organizacijske, socialne in celo politične vsebine, ki se lahko razrešujejo in razvijajo le v mejah območja gozdnega gospodarstva. Že zakon o gozdovih deli Slovenijo na območja. Na enem območju gospodari in upravlja z gozdovi ena gozdnogospodarska organizacija, ki je za to usposobljena. Gozdno gospodarstvo mora poslovati v skladu z območnim gozdnogospodarskim načrtom. Pri sestavi območnega načrta se upošteva področje kot celota, pa naj si gre za biološka ali tehnična vlaganja. Že samo dejstvo o enotnem načrtovanju v območju nakazuje

enotno politiko gospodarjenja. Nova biološka vlaganja in tehnične investicije se naj izvajajo tam, kjer so podani najboljši pogoji, da se vloženi denar čimprej vrne. Od tega bodo imeli koristi tisti delavci, ki delajo na bogatejših obratih in tisti na revnejših. Delavci, ki bi v delovni enoti živeli samo od dohodka svoje enote, bi na obratih, ki imajo slabše pogoje, dosegali podpoprečni dohodek in s tem tudi podpoprečne osebne dohodke, saj ne bi mogli bistveno vplivati na izboljšanje svojega položaja. Če bi šlo za tako organizacijo zunaj gozdarstva bi le-ta propadla. Gozdarstvo pa je povsem nekaj drugega. Gozd je živ organizem, ki mu je človeška roka, še posebno v razvoju najbolj potrebna.

Gozdno gospodarstvo ni konglomerat raznih panog - podjetij v malem, ki se samostojno ekonomsko in organizacijsko razvijajo. Prav zato nam je težko postavljati nove organizacijske oblike. Pa vendar so se v dosednji razpravi izoblikovale naslednje variante TOZD:

1. Gozdno gospodarstvo naj bi bilo kot celota TOZD.
2. Gozdno gospodarstvo kot enotna TOZD se lahko integrira z drugimi gozdnimi gospodarstvi ali lesno industrijo.
3. Ustanovi se tri močne gozdne obrate, ki bi bili sposobni sami sebe preživljati.
4. TOZD postane vsak gozdni obrat.

Dobre in slabe strani imajo vse predlagane variante. Nekatere bistvene lastnosti bi kazalo povedati:

1. Ena temeljna organizacija združenega dela ima to dobro lastnost, da z njo ne narušimo enotnosti gozdnogospodarskega območja kot celote. Stvari so bolj poenostavljene, ker se dohodek ugotavlja za podjetje kot celoto. Razporejanje ljudi in strojev med obrati je enostavnejše. Slabe strani pa so: centralizirano upravljanje, odmaknjenost odločanja /ne razpravljanja/ od neposrednega proizvajalca, nezainteresiranost delavca za boljšo proizvodnjo, ker na obratu ne ugotavlja in ne deli ustvarjenega dohodka pač pa za podjetje kot celoto.
2. Sama integracija z drugimi podjetji je možna tudi v primeru, če so temeljne organizacije združenega dela po obratih. Gre dejansko samo za to, da se ustanovi močno podjetje z večjim kapitalom, ki je za razvoj nujen. Pri tem bi se dalo verjetno tudi poiskati druge pozitivne momente, ki bi vplivali predvsem na dvig ekonomičnosti poslovanja. Slaba stran integracije pa so naše izkušnje izpred 1963 leta, ko je gozdarstvo resnično bilo prizadeto.
3. Z ustanovitvijo treh obratov bi se lahko odstranile razlike med "bogatimi in revnimi". Pri formiranju temeljnih enot združenega dela naj bi v načelu, čeprav je tudi to mogoče, ne ustanavljali takšnih temeljnih enot, ki bi poslovale z izgubo. Delavec se mora na delovnem mestu počutiti socialno varnega in ne živeti v strahu, kdaj mu bogatejši ne izpolni sklenjenega dogovora. Z ustanovitvijo treh obratov se samouprava bistveno ne bo približala neposredno delavcem.

4. Z ustanovitvijo temeljnih organizacij združenega dela po obratih se dejansko odločanje za korak približa neposrednim proizvajalcem. Tako bi delavci svoje enote imeli možnost neposredno odločati o delitvi dohodka, ki so ga ustvarili. S tem pa bi se verjetno porušila enotna politika gospodarjenja v območju, kar smo že omenili v prvi točki.

Vsi smo enotnega mnenja, da je sporazumevanje pot, po kateri naj združeno delo postane odločilni činitelj pri uveljavitvi ter usklajevanju interesov delavcev. Kot izrazita novost se prav v XXII. zveznem amandmaju uvajajo samoupravni sporazumi o združevanju dela in sredstev in ti sporazumi naj bi postali temeljni normativni, pravni akt v vseh delovnih organizacijah. Z uveljavljanjem teh samoupravnih sporazumov se dejansko približuje samoupravljanje neposredno vsem delavcem. Kjer si ni lastila pravice razpolaganja z ustvarjenim dohodkom skupina ljudi ali celo posamezniki, je tako dogovarjanje že obstojalo tudi v sedanji stopnji razvoja družbenih sil. Novosti XXII. ustavnega amandmaja so le posledica tistega pozitivnega, ki so ga družbeni odnosi vgrajevali že v prejšnji sistem.

Pa si oglejmo nekatera naša doslej izoblikovana skupna stališča v zvezi z ugotavljanjem in delitvijo dohodka:

Delavci gozdnega gospodarstva smo se dogovorili, da bomo ugotavljali dohodek za podjetje kot celoto. Uspeh poslovanja obrata pa bomo primerjali z istim obdobjem prejšnjega leta. Ta sistem ima dobre in slabe strani. Prav zaradi pomanjkljivosti ga je treba še naprej razvijati in oblikovati. Sicer pa se v praksi lahko sprejemajo in izvajajo razni sistemi, saj ljudje in postrojenja v današnji razvojni stopnji ne morejo biti problem. Delitev osebnih dohodkov je vezana na samoupravni sporazum, ki so ga podpisale gozdnogospodarske organizacije, zato ne bi mogel bistveno vplivati med obrati. Menimo, da bi moral delavec za enako delo dobiti enako plačilo. Tega pa v gozdarstvu ni. Odtod tudi naše negodovanje, da si nekatera gozdna gospodarstva delijo osebne dohodke višje, ne na račun boljših rezultatov dela, pač pa boljših gozdov ali znanja in sreče pri formiranju prodajnih cen. Če ne drugje, bi prav tu rad kritiziral birokratiziran sistem določanja in odobravanja cen za gozdne proizvode. Takoj je treba popraviti to nesocialistično resnico, ki ima za posledico tako različne cene lesa v Sloveniji. K rešitvam takih in podobnih primerov ne peljejo nobene organizacije niti reorganizacije našega samoupravnega sistema, pač pa zavest in vest vseh nas, še posebno pa tistih, ki krojijo politiko, sprejemajo in izvajajo zakone.

Ne vem za posledice, ki bi nastopile, če bi se porušilo razmerje v osebnih dohodkih še med obrati.

Po dosedanji praksi smo namenili za investicije, amortizacijo in del dohodka v skupnem znesku 4.000.000 din. Na podlagi dogovorov med obrati, strokovnimi kadri, samoupravnimi organi in delavci smo našli tako rešitev, da so se sredstva vložila v tiste objekte in tiste stroje, ki so v razmišljanju in utemeljevanju najbolj izstopali v ospredje. Pri razdelitvi se ni upoštevalo zbrana sredstva na posameznem obratu, pač pa se je upoštevala pot-

reba. Nove investicije posebno še, kadar gre za nakup novih strojev, ki so dragi ali za gradnjo povezovalnih cest, zahtevajo več denarja kot ga premore posamezni obrat.

Kar se tiče bioloških vlaganj mora tu v prvi vrsti veljati enotna politika za celo območje. Zaradi objektivnih razlogov se tu ni mogoče zapirati v meje obratov niti občin. Pogozduje, neguje in vzdržuje se naj gozdove tam, kjer so dani optimalni pogoji.

Delitev sklada skupne porabe je eno od osrednjih vprašanj, o katerem se pogovarjamo že dalj časa. O razdelitvi tega sklada odloča delavski svet. Del tega sklada se da kot posojila za gradnjo stanovanj. O delitvi tega dela denarja odloča odbor za družbeni standard, v katerem so zastopani vsi obrati.

Iz povedanega se vidi, da zadeva ni tako enostavna in to je vzrok, da se še nismo mogli odločiti za eno od navedenih variant.

V razpravi, v kateri sem sodeloval tako z delavci na gozdnih obratih, na obratnih delavskih svetih, drugih samoupravnih organih in strokovnem kolegiju, nisem mogel dobiti jasnega odgovora. Mogoče so bila naša pojasnila preveč enostransko usmerjena. Mi smo prikazali problematiko tako kot smo znali in vedeli. Sicer pa je zadeva še vedno v razpravi. Današnja konferenca lahko bolj jasno nakaže smer naših nadaljnjih prizadevanj.

V uvodni razpravi nisem načel odnosov med gozdnim gospodarstvom in lastniki gozdov. Upam, da bo o tej problematiki precej stvari razčistil nov zakon o gozdovih, ki ga bo še letos sprejela skupščina.

K 5.

Predsedujoči Rade Vrlinič je pozval navzoče k razpravi, nato pa poudaril, da bi morali v zvezi z obravnavanjem pisma ugotoviti, zakaj so številni člani ZK pri GG zapustili organizacijo ZK, ter istočasno sprejeti v organizacijo ZK nove člane, predvsem mlajše delavce. Po zadnjih podatkih je pri GG Novo mesto, ki zaposluje okrog 700 delavcev le 55 članov ZK. To je premajhno število za uspešno politično delo v podjetju, še posebno ob upoštevanju dejstva, da n.pr. sindikalna organizacija dobiva čedalje večjo vlogo. Enako morajo komunisti nuditi pomoč drugim organizacijam, njihov vpliv oz. vloga bi se morala občutiti pri ustanavljanju TOZD. Pri tem se bo potrebno odločiti za tako organizacijo, ki bo zagotavljala rast proizvodnje in vzpostavljanje takih odnosov, ki bodo zagotovili kar najtesnejše sodelovanje med obema sektorjema. Če se dogajajo kakšne nepravilnosti, n.pr. pri klasiranju zaradi nižje stopnje biološke amortizacije, jih je treba opustiti.

Tov. direktor je bil mišljenja, da bi se morala današnja razprava kritično dotakniti celotnega dela podjetja tako proizvodnje, meril za delitev, delovnih razmerij itd. Paskati bi morali nepravilnosti in zastaviti pot za odstranitev, če nepravilnosti so, kajti le na tak način, če se bo resno pristo-

pilo k iskanju in odpravljanju napak pri vseh organizacijah v državi, bo naša družba ozdravljena.

Tov. Barič Jože je menil, da prihaja do socialnih razlik tudi zaradi različne strukture zaposlenih delavcev. Delavci, ki imajo poleg službe še kak drug vir dohodkov niso dovolj zainteresirani za delo pri podjetju. Nadalje je menil, da bi morali strokovnjaki, ki prihajajo na delovišča, prilagoditi svoj prihod delovnemu času delavcev.

Tov. Fabjan Tone, ki je član komisije za proučevanje TOZD pri poslovnem združenju v Ljubljani je poročal, da se je doslej komisija dvakrat sestala, vendar še ni sprejela nobenih stališč iz razloga, ker so pogoji za ustanavljanje TOZD zelo različni kot so različna gozdnogospodarska območja. Na prvi seji komisije je bilo mišljeno, da naj bi se ustanovili najmanj 2 organizaciji ZD pri vsakem GG, to je za zasebni in za družbeni sektor, vendar je bil predlog kmalu ovržen. Komisija je prišla do prepričanja, da gozdni obrati, ki se nahajajo na območju več občin niso dislocirane enote, ampak le oblika prilagoditve zaradi lažjega gospodarjenja. Pravilo pri ustanavljanju TOZD je, da morajo biti obrati oz. enote aktivne, v gozdarstvu pa so naravni pogoji zelo različni, zato največkrat na uspešnost sploh ni mogoče vplivati. Zato bo moralo tudi naprej obstojati prelivanje sredstev vsaj v okviru območja, to je med obrati in revirji. Dosedanje izkušnje iz sosednje republike glede prelivanja sredstev med posameznimi TOZD niso pozitivne.

Občinski sindikalni svet v Črnomlju je o ustanavljanju TOZD že razpravljal in sprejel načelno stališče, naj bi vsa podjetja, ki imajo svoje enote v občini Črnomelj, ustanovila TOZD. Vendar za gozdarstvo to stališče ne bo smelo obveljati, ker je GO Črnomelj tehnološko povezan z ostalimi obrati v območju.

Komisija je ugotovila neskladja v prodajnih cenah. Te so po območjih različne in prihaja do občutnih razlik, za kar tudi komisija ugotavlja, da ne bi smeli dopustiti. Različne cene so odraz politike odobravanja cen in imajo škodljive posledice. Zaradi tega kmetje ne sekajo, lesna industrija ima težave z oskrbo s surovinami, GG pa ne ustvari sredstev za reprodukcijo in redno poslovanje.

Tov. direktor je pojasnil, da si je gozdno gospodarstvo prizadevalo doseči primerne prodajne cene že pred zamrznitvijo, vendar vloga za povečanje cen ni bila pravočasno oddrena. Neizpodbitno je dejstvo, da so prodajne cene v Sloveniji različne in te razlike so zelo velike. Tako znašajo prodajne cene za drva od 84,00 din v Kranju do okrog 140,00 din v Brežicah. Po izvedeni anketi poslovnega združenja smo pri hlodovini iglavcev v prodajnih cenah na zadnjem mestu. Ta neskladja in nizke cene vplivajo na osebne dohodke in sklade in sploh na uspešnost poslovanja. Možnosti za povečanje standarda zaposlenih, izhajajoč iz letošnjega uspeha, niso velike. Izračunano in dokazano je, da gozdarstvo v SRS prejema okrog 10 % premalo za les.

Glede TOZD je tov. direktor ugodno ocenil podane predloge referenta Markovič Franca. Mnenja je bil, da že na podlagi se-

danje organizacijske oblike podjetje dosega cilje, ki bi jih v primeru ustanovitve več TOZD morali uveljavljati s sporazumi, predvsem kar se tiče vlaganj, nagrajevanja itd. Pri razpravi o TOZD je važno, da se informira ljudi in zbere stališča za rešitev, katerim podlaga naj bi bilo produktivno delo, pravilni odnosi v nagrajevanju, upravljanju itd.

V razgovorih s predstavniki Novolesa je bila izražena pobuda za integracijo. Nedvomno bi Novoles z združitvijo dosegel cilj, to je zagotovitev svojih potreb po surovinah. Z združevanjem ima gozdno gospodarstvo slabe izkušnje. Znano je, da se je v vsaki organizacijski obliki z drugimi dejavnostmi denar iz gozdarstva prelival v druge panoge. Nekaj let je bila panoga izkoriščanja združena z lesno industrijo, vendar so tudi v taki organizaciji nastopile težave. GG Novo mesto gospodari z gozdovi na območju več občin. V primeru spremembe organizacije bi bilo potrebnih več sporazumov oz. dogovorov. Nedvomno bi združitve prinesla prednosti n.pr. v zaposlovanju delavcev, prekalifikaciji itd. Vendar živijo ljudje na širokem območju, zato bi bile težave s prevozom oz. zaposlitvijo v Straži. V dani situaciji, ko so cene s predpisi zamrznjene, bi morda v združenem podjetju lažje dosegli pravo vrednost lesa in s tem možnosti za vlaganje, mehanizacijo itd.

Kot že omenjeno, so izkušnje glede združevanja slabe. Zaradi združitve z drugimi panogami je gozdarstvo precej izgubilo. Rezultat tega je manj gozdnih cest, ni mehanizacije, manj je pogozdenih površin itd. Ob združevanju več organizacij v eno se daje velikega poudarka tudi investicijam. Znano je, da se investicije v gozdarstvo ne vračajo hitro. Tudi lesna industrija ima velike ambicije po razvoju, investicije v to panogo pa so kratkoročnejše in bi verjetno v primeru združitve imele prednost pred gozdarstvom. Gozdarji se zavedajo ustavne dolžnosti, da je potrebno poskrbeti za povečanje vrednosti gozdov in za opravljanje drugih funkcij. Nedvomno je integracija koristna tam, kjer se lahko združijo sredstva proizvodnje z namenom, da so čimpolj izkoriščena. Tega razloga v primeru združitve GG z Novolesom ni. Gozdarska dejavnost se ne pokriva z dejavnostjo Novolesa.

Tov. ing. Janez Penca poudari, da se je prednjega dotaknil zato, da bi v komunistih in članih kolektiva prispeval k razmišljanju o navedeni misli in da se potem na podlagi razmišljanja sumira dobre in slabe strani take združitve. Pričakovati je, da naspotovanj iz osebnih razlogov ne bo. Gozdno gospodarstvo je zadnje leto nekoliko povečalo izvoz lesa na inozemsko tržišče, ker na ta način doseže višje cene. V to je prisiljeno, saj lesna industrija ne prizna gozdarstvu tistega, kar dobi v izvozu za svoje izdelke, proizvedene iz našega lesa. Znano je tudi, da se lesna industrija prizadeva preprečiti izvoz lesa. Ta panoga namreč skrbi zase, ne zanimajo pa je drugi. To potrjuje tudi negativno stališče, ki ga je lesna industrija pokazala v zvezi z zakonom o združevanju sredstev za vlaganja v gozdarstvo. V kolikor bodo razlogi za integracijo ugodni, bo prav gotovo tudi odločitev GG pozitivna.

Tov. Markovič Franc je v razpravi povedal, da se je gozdno gospodarstvo že lotilo ugotavljanja nepravilnosti, ki jih nalaga pismo. Pri pregledu izplačanih osebnih dohodkov in bogatenjem, ki iz tega izhaja je prišlo do načelnega zaključka, da smo realni in pošteni. Če pa je slučajno kje prišlo do manjše nepravilnosti pa je dolžnost vseh, da se jih poišče in sprejme stališče, kajti tudi manjše nepravilnosti lahko vplivajo na razpoloženje ljudi. Višina izplačanih dnevnic za službena potovanja je v skladu s podpisanim sporazumom, število dnevnic je minimalno. Minimalna je tudi višina terenskih dodatkov, spremeniti bo potrebno le način obračuna iz pavšalnega odstotka na delovni dan. Izplačil za civilno pravno razmerje ni, razen manjšega zneska za letno inventuro in območni načrt. Kilometrini pri GG Novo mesto ni postranski vir zaslužka delavcev. Pri odobravanju stanovanjskih posojil so bili poštrevani interni predpisi in potrebe po posojilih, zato so bila sredstva razdeljena na več delavcev v manjših zneskih. Članom kolektiva je omogočen nakup lesa za potrebe gradenj po splošnem prodajnem ceniku. Lahko se reče, da pri gozdnem gospodarstvu ni izpadov, so pa drobne zadeve, o katerih bi kazalo spregovoriti in predlagati komisiji za nagrajevanje, da jih reši.

Tov. Padovan Ivan je na podlagi dosedanjih izkušenj pri GG Novo mesto povedal, da si je podjetje ves čas prizadevalo uskladiti prirastek in posek. V primeru združitve z lesno industrijo, bi le-ta imela vpliv na načrtovanje poseka. Nadalje pripomni, da se od obstoja gozdnega gospodarstva naprej odlično počuti in da mu je dobro ostala v spominu združitev in delo s kmetijci, mlekarjo in drugimi panogami. Obsodil je nacionalistične izgrede skupine Dalmatincev, ki je zaposlena pri gradnji gozdne ceste na območju GO Črnomelj in menil, da za take ljudi ne bi smelo biti mesta pri GG Novo mesto.

Tov. Markovič je pojasnil, da je napad skupine delavcev na narodnega heroja Ožbolta in prepevanje ustaških pesmi raziskala UJV Novo mesto. Kršitelji so prijavljani v postopek pri občinskem sodniku za prekrške. Ob priliki osebnega obiska so delavci dejanje priznali in ga obžalovali. Za naprej bo potrebna pri sprejemanju delavcev iz drugih republik večja budnost. Podobnega mnenja je bil tudi ing. Petrič, ki je predlagal, da z delovno skupino Voloder ne bi smeli imeti nobenih stikov več, ker je tudi v preteklih letih izsiljevala visoke zaslužke.

V razpravo je posegel tudi Golob Ludvik, sekretar medobčinskega sveta ZK Novo mesto, ki je poudaril, da se je aktiv ZK GG premalo sestajal, morda je to tudi razlog za zmanjšanje števila članov ZK pri GG. Podprl je predlog za sprejem novih članov.

Na delo podjetja in političnih organizacij v zvezi s pismom ni pripomb. Verjetno pa bo potrebno vzeti pismo kot dolgoročni program in nekoliko spremeniti delovne metode in idejno obogatiti članstvo. Pritegniti bi bilo treba tudi sindikat, ki si mora pridobiti večjo veljavo in moč. Sekretariat aktiva bi moral sestaviti program dela, ki naj zajame skrb za delovnega človeka.

V zvezi z uvodnimi mislimi tov. Markoviča in razprave glede TOZD je tov. Golob poudaril, da zapaža v odnosih na splošno napredek, da pa so nekatere misli in stališča ostala nespremenjena, oz. pri začetnem mišljenju. Nekoliko je zaskrbljujoče stališče glede prve variante TOZD, predvsem glede vključitve delavcev v odločanje. Gozdno gospodarstvo, ki vključuje tudi lastnike gozdov ima res specifičen položaj, vendar pa je kljub temu upoštevati elemente ustavnih dopolnil. Če ne bi upoštevali ustavnih dopolnil, potem se lahko zgodi, da bi samo nekoliko prilagodili dopolnila sedanjim razmeram. Zato bo morala ustanovljena komisija podrobno proučiti vse variante. Prav bi bilo, da bi več pozornosti posvetili razpravi o vprašanju ustanovitve več TOZD, odnosi pa se v takem primeru urejajo z dogovori in sporazumi. Odveč je strah, da bi bil v takem slučaju razvojni program neizpolnjen.

Podan je bil tudi predlog o integraciji z Novolesom. V zvezi s tem bi bilo priporočljivo, da bi sestavili elaborat, v katerem bi analitično obdelali razloge, ki govorijo za in proti združitvi. Dejstvo je, da se v Sloveniji in Jugoslaviji pospešuje integracija. Če bi integracija dala večje in boljše rezultate za GG in Novoles, potem bi moral biti prisoten interes o združitvi. Pri tem pa ne gre za vprašanje, ki ga je potrebno na hitro rešiti. Skrbno in podrobno bi morali razrešiti vsa vprašanja ter v primeru integracije zaščititi svoje interese s trdnimi sporazumi.

V razpravi o pismu predsednika ZKJ in izvršnega biroja predsedstva ZKJ je aktiv ZK pri Gozdnem gospodarstvu v celoti soglašal.

K 6.

Na predlog sekretariata aktiva je bil soglasno sprejet sklep, da se pri gozdnem gospodarstvu Novo mesto ustanovita dve osnovni organizaciji ZK in sicer pri upravi GG Novo mesto, v katero se vključijo komunisti zaposleni na upravi GG, obratu za gozdarsko načrtovanje, gradbenem obratu in pri gozdnem obratu Črnomelj, ki vključuje komuniste, zaposlene na GO Črnomelj in GO Črmošnjice.

Vsi ostali člani ZK so še naprej vključeni v terenske organizacije ZK, tudi komunisti iz GO Novo mesto.

Nadalje je bil soglasno izvoljen nov sekretariat aktiva ZK GG Novo mesto. Za sekretarja aktiva je bil izvoljen ing. Stane Žunič, za člana pa novoizvoljena sekretarja osnovne organizacije ZK Novo mesto in Črnomelj.

Novoizvoljeni sekretariat aktiva je bil zadolžen, da izhajajoč iz prednje razprave sestavi do 20. novembra 1972 program dela aktiva.

Takoj po končani konferenci so se ločeno sestali člani ZK iz uprave in urejanja ter iz gozdnih obratov Črnomelj in Črmošnjice z namenom, da izvolijo vodstva novoustanovljenih os-

novnih organizacij. Za nova sekretarja OOKZ sta bila izvoljena tov. Ivan Padovan in Rade Vrlinič. Občinska konferenca ZK Novo mesto je na svoji 4 seji dne 10/11. 1972 že potrdila sklep o ustanovitvi OOKZ na upravi podjetja v Novem mestu.

xXx

SINDIKALNE ORGANIZACIJE GG MORAJO BITI BOLJ AKTIVNE

Sindikalni plenum GG Novo mesto je bil sklican dne 28. okt. na upravi podjetja. Vabilo je bilo naslovljeno na vse predsednike in tajnike osnovnih organizacij pri gozdnih obratih. Plenum je imel namen obravnavati predkongresno aktivnost in gradivo za javno razpravo pred 8. kongresom Zveze sindikatov Slovenije, priprave za občne zборе sindikalnih organizacij po obratih, gospodarsko stanje našega podjetja in druga vprašanja, ki jih sindikat lahko na svojem področju ocenjuje. Sindikalni plenum pa tega ni mogel obravnavati, ker zaradi slabe udeležbe ni bil sklepčen. Sestanka se niso udeležili predsedniki in tajniki sindikalnih organizacij gozdnih obratov Črmošnjice, Straža, Podturn in gradbenega obrata.

Ugotovljeno je bilo, da se sindikalne organizacije po obratih premalo zavedajo svojih nalog, še posebno na področju skrbi za delovnega človeka. Gre predvsem za vprašanje prehrane delavcev, prevoza delavcev na delo in iz dela, za kadrovska vprašanja, izobraževanje naših delavcev, za delovne in druge pogoje, za vprašanje stanovanjske problematike itd. Mnenje plenuma je bilo, da bodo morali sami delavci spregovoriti tudi na občnih zboreh sindikalnih organizacij in pretresti razna vprašanja, ki jih bodo seveda zanimala.

Centralni odbor sindikata, ki tvori plenum predsednikov osnovnih organizacij sindikata, je imel namen posvetiti nekaj več pozornosti idejno-političnega delovanja sindikalnih organizacij na našem področju. Naše sindikalne organizacije bi morale usmerjati akcijo samoupravnih odnosov, pri premagovanju današnjih protislovij in pri reševanju problemov v svojem prostoru. Ta protislovja so posledica objektivnega stanja, obenem pa tudi posledica subjektivnih okoliščin. V sindikatu bi se v večji meri morala čutiti potreba po taki dejavnosti in organiziranosti, v kateri bi se morali delavci združevati v prizadevanjih za svojo večjo družbeno in politično moč in za svoj vedno močnejši samoupravni položaj. Razvoj družbene lastnine v samoupravljanju je pogoj za vse bolj enakovreden položaj naših delavcev pri odločanju o pogojih in rezultatih njihovega dela, pri upravljanju družbenega dela in razpolaganju s presežnim delom. Samoupravna organizacija delavcev gospodarskih organizacij ponekod še vedno prihaja v nasprotju s

tehnično organizacijo dela in v tem primeru gre za konflikt med samoupravljanjem in vodenjem. To se odraža v monopolu upravljanja z družbenim delom in razpolaganju s preseženim delom. Birokracija in tehnokracija prihajata vedno znova v konflikte s samoupravno organiziranimi delavci. Narava teh konfliktov je razredna in se pri tem kažejo interesi skupin, ki si prizadevajo prisvajati vlogo birokratske in tehnokratske elite. To je znan argument za vspostavljanje železne discipline in reda. Akcija v sindikalnih organizacijah delavcev bi se morala opirati na spoznanje in izkušnje v praksi. Sindikat kot delavska organizacija se ne bori za oblast, ki bi jo izvrševal v imenu delavcev, marveč za to, da bi delavci imeli sami samoupravno organizirano oblast in bi s tem ukinili oblast nad delavskim razredom sploh. Sindikat mora biti organizirana socialna baza, organizirana akcija in zavest samoupravno organiziranih delavcev. Sindikat mora biti posebno v delovni organizaciji gibalno samoupravljanja in nosilec pobud za delovanje.

Upravljanje in razpolaganje z dohodkom v TOZD, ki zagotavlja, da bodo delavci odločali o celotnem procesu reprodukcije, ki je nujen pogoj za samoupravno povezovanje družbenega dela in kapitala ter možnost, da delavci uresničijo tudi svojo politično oblast nad svojim delom. Da bi s tem dosegli združitev dela in družbenega kapitala bo sindikat vztrajal, da bo izločanje iz celotnega dohodka namenjeno za sklade družbene potrebnosti, rezervne sklade in druge skupne potrebe temeljilo na družbenih in samoupravnih sporazumih ter na zakonu v primerih, ki so obvezni z ustavo. Sindikat se bo moral upreti težnjam in poizkusom takega poseganja v dohodek organizacije združenega dela, ki ustvarja gmotno podlago za samoupravo. Sindikat se bo moral nadalje boriti za izgrajevanje ekonomsko spodbudnih oblik družbenega dohodka v zvezi s predpisi ustave. Dalje se bo potrebno boriti še za take odnose med delavci v proizvodnji in v blagovnem prometu, ki bodo temeljili na medsebojnem povezovanju in ustanavljanju skupnih organov ter zagotavljali vsem delavcem enakopravno udeležbo v dohodku. Odtujevanja vpliva, nadzora in odločanja delavcev v reprodukciji je v veliki meri ponekod še prisotna v delovnih organizacijah. Še vedno obstajajo za delavce bolj ali manj anonimni skladi, za katere delavci ne vedo. Proti vsem tem pojavom se bo potrebno odločno postaviti po robu.

Sindikalna organizacija se bo morala zavzemati za naslednje:

1. Dohodek TOZD je za razširjeno reprodukcijo in za druge namene mogoče združevati le z odločitvijo samoupravnih organiziranih delavcev.
2. Neodtuljiva pravica vseh delavcev je, da sami odločajo o ustanovitvi TOZD, seveda če so izpolnjeni ustavni pogoji.
3. Predlogi za ustanavljanje, ukinjanje ali združevanje TOZD morajo biti strokovno, ekonomsko, tehnično in organizacijsko utemeljeni.
4. Delavci morajo biti dobro organizirani, da bi imeli čim bolj neposreden vpliv na odločitve.

4. Zaradi čim bolj neposrednega vplivanja delavcev za razvijanje samoupravnih odnosov TOZD se mora sindikat zavzemati za ustanavljanje delovnih skupin.
6. Sindikat bo moral zahtevati, da se na samoupravni podlagi opredeli življenski minimum in način njegovega zagotavljanja. Vsakemu delavcu je z ustavo zajamčeno, da uresniči s svojim delom vsaj tolikšen osebni dohodek in druge pravice, da bo zagotovljena njegova socialna varnost.
7. Najnižji ekonomsko še upravičeni osebni dohodek je potrebno ob dograjevanju samoupravnih sporazumov o delitvi osebnega dohodka ponovno opredeliti. Delavcu se bo moralo zagotoviti varnost, predvsem v skrbi za otroke in družine, ki živijo na meji življenskega minimuma. Taki otroci so upravičeni do družbenih skrbi za socialno varnost, vzgojo in šolanje, dokler ne postanejo sposobni za samostojno opravljanje poklica.
9. Vsem zaposlenim do 35. leta starosti, ki nimajo končane polne osemletne šole, naj se omogoči popolna osnovnošolska izobrazba.
10. Štipendijo je treba omogočiti vsakemu mlademu človeku, še posebno tistim, ki so nagnjeni za študij, ne glede na gmotni položaj družine, iz katere izhajajo.
11. Dalje se bo moral sindikat zavzemati, da se poveča fond družbenih stanovanj za delavce.
12. Pospešeno je treba razvijati otroško varstvo.
13. Zaposlenim materam naj se podaljša porodniški dopust na 6 mesecev in zagotovi delo s skrajšanim delovnim časom do enega leta starosti otroka. Posvetiti se bo moralo tudi veliko pozornost za zaščito zaposlene matere in novorojenčka.
14. Razvijati bo potrebno tudi kulturno in športno dejavnost za zdravo rast naših delavcev. Sindikat se bo moral še bolj zavzemati in podpirati športno akcijo TRIM, delavske športne igre in omogočiti širjenje delavskega turizma, počitniškega oddiha itd. Za take športne dejavnosti je potrebno omogočiti finančna sredstva.

Organizacija in način delovanja sindikata

Sindikat se bo lahko pri premagovanju današnjih družbenih protislovij uveljavil kot revolucionarni dejavnik samo s povezavo delovnih ljudi, ki dobivajo po novih predpisih vse večje pravice. Vendar se vodstva sindikalne organizacije premalo zavedajo svoje funkcije. Delovanje sindikata se mora v današnjih razmerah uveljaviti kot organizirano množično gibanje delavcev in temu se morajo prilagoditi organizacije in seveda tudi načini delovanja. Zato je treba zlasti spremljati in izboljšati kadrovsko strukturo vodstev osnovnih organizacij

sindikata. V vodstva osnovnih sindikalnih organizacij je potrebno dobivati take kadre, ki imajo ugled, sposobnost in vpliv na organizirano sindikalno članstvo. Eden od teh pogojev za enotno sodelovanje sindikata je, da so člani in vodstva kar najbolj popolno obveščeni o vseh tekočih problemih in pojavih v podjetju. Zato mora sindikat vzpostaviti in dopolnjevati sistem naglega medsebojnega obveščanja o vsem, kar je potrebno za sodelovanje in načrtovanje akcij sindikata. Potrebno bo tudi primerno izobraževanje vodstev sindikata, saj se v bodoče predvideva 3 % članarine za izobraževanje. Sindikat bo moral omogočati pravno pomoč in pravno varstvo delavcev zaradi kršitve pravic iz delovnega razmerja in njihovih samoupravnih pravic in jih tudi seznanjati, da take pravice uveljavljajo pri vodstvih sindikalnih organizacij. Vendar si takih pravic naši delavci premalo ali celo nič ne poslužujejo.

Nadalje bo potrebno razmisliti in razvijati solidarnost naših delavcev, ki bi morala priti do izraza posebno pri elementarnih nesrečah, pri upokojenih, kakor tudi pri ostarelih članih kolektiva, ki so bili nekdanj zaposleni. V ta namen naj bi sindikat ustanovil poseben solidarnostni sklad. Izkušnje so že dokazale, da je taka pomoč učinkovita. Te akcije bi bilo treba v tem smislu utemeljiti in čim prej ustanoviti tak sklad na podlagi prostovoljnih prispevkov članov, kakor tudi prispevkom s strani podjetja.

Priprave na občne zборе osnovnih organizacij sindikata po obratih

Vodstva osnovnih organizacij sindikata naj v roku 1 meseca pripravijo naslednje:

1. Kadrovske priprave za nove vodstvene osnovne organizacije sindikata.
2. Vsebinske priprave pri organiziranju občnih zborov.
3. Zaželeno bi bilo, da po pretečeni mandatni dobi predsedniki in tajniki še naprej ostanejo na čelu sindikata, razen če niso dovolj pokazali samoiniciativnega dela pri svojem delu. Vodstva sindikata namreč lahko svoje delo uveljavijo in pokažejo šele v drugi mandatni dobi, ker so si že prej pridobila izkušnje. Če se že sindikalna vodstva odločijo, da se izvolijo novi predsedniki in tajniki, ki bodo na novo predvideni, bodo poklicani na kratek seminar, ki ga bo organiziral občinski sindikalni svet v mesecu decembru.
4. Občni zbori sindikalnih organizacij po obratih morajo biti končani do konca meseca februarja 1973.

Centralni sindikalni odbor priporoča vodstvom sindikalnih organizacij naj jim bo ta članek za spodbudo pri nadaljnjem delu v smislu krepitve samoupravnih odnosov pri našem podjetju.

Franc Kopic

PREVOZ LESA V OKTOBRU 1972

Prevoz lesa je končni del transporta. To je v širšem smislu premikanje lesa od panja do porabnika in predstavlja del opravil v izkoriščanju gozdov na koncu proizvodnega procesa, od katerega je odvisna realizacija oddaje lesa za določen čas /mesec, tromesečje, polletje ali leto/. Njegova učinkovitost je večja, če so prevozna sredstva sodobnejše opremljena, če imajo večjo nosilnost, če je boljša organizacija in če je voznik bolj vesten. Naš prevozni park je sodoben /ni najso-
dobnejši, opremljen je tudi z nakladalnimi napravami, po no-
silnosti pa zadostuje za količino lesa, ki jo je treba v enem letu prevoziti. Poleg tega imamo tudi dobre voznike. Ker je podjetje v prvem polletju bilo v zaostanku z realizacijo /v glavnem zaradi objektivnih težav/ so strokovne službe skupaj z gozdnimi obrati skušale ujeti zamujeno v drugem polletju. Tudi sklepi samoupravnih organov so nakazovali pospešitev v tej smeri. Eden od takšnih sklepov je bila zadolžitev gozdnih obratov z mesečnim operativnim planom prevoza.

Namen tega sestavka je, da analizira uspeh realizacije operativnega plana prevoza za mesec oktober. Plan prevoza je zajel prevoz tehničnega in prostorninskega lesa in se je gibal po gozdnih obratih kot sledi:

GO Straža	GO Črnomelj	GO Črmošnjice	GO Podturn	GO Novo m.
2.850 m ³	2.200 m ³	1.900 m ³	4.300 m ³	2.000 m ³

Vrednost planiranega prevoza lesa /gozdni sortimenti/ je na-
rejen po planski poprečni prodajni ceni in se giblje po gozd-
nih obratih takole:

GO Straža	GO Črnomelj	GO Črmošnjice	GO Podturn	GO Novo m.
801.007 din	518.680 din	509.043 din	1.319.400 din	442.280 din

Dobra organizacija prevoza po gozdnih obratih, ugodne vremenske razmere in zavzetost posameznih voznikov prevoznega parka so prispevali, da je operativni plan prevoza realiziran in celo prekoračen. Naslednji podatki nam to potrjujejo:

GO Straža	3.251 m ³	891.070 din
GO Črnomelj	2.028 m ³	624.285 din
GO Črmošnjice	2.222 m ³	634.436 din
GO Podturn	4.015 m ³	1.395.000 din
GO Novo mesto	2.246 m ³	487.672 din

Pri nekaterih gozdnih obratih so k višini vrednosti prevoza prispevale tudi druge storitve /prevozi sadik/ in drugi odje-
malci z lastnimi prevozi.

Kakšno storilnost oziroma prispevek so prinesli vozniki naših kamionov v oktobru pa nam bo pokazala detaljnjša analiza

Dni na vožnji	m3 na dan	Skupaj m3	Zaslужek po učinku	Nadome- stila	T0	Skupaj	Strošek na enoto učin- ka 6 : 5	Strošek na enoto iz skup.prejem- ka 9 : 5	Vrednost prevože- nega blaga na dan	Vrednost prevože- nega blaga v cel.mesecu	izpad dni	izpad v m3	Vrednost izpada		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
TURK Jože	OM 150	24	58	1407	341.830	76.745	34.215	452.790	246	322	1.787.521	42.913.500	+	53	1.616.500
RIJAVEC Jože	TAM 6,5	16	23	373	94.255	115.240	15.670	225.165	253	604	642.146	10.280.740	7	161	4.910.500
ŠENICA Stane	TAM 4 tone	20	20	411	152.350	72.080	15.625	240.055	370	584	315.775	7.315.500	3	60	994.800
KOŽAN Stane	TAM 6 ton	24	31	881	269.350	79.605	26.395	375.350	306	426	1.116.760	26.802.250	+	31	945.500
		84	132	3072	857.785	343.670	91.905	1.293.360	279	421	3.862.602	87.311.990	10	221	5.905.300
ČEBRON Cveto	OM 150	21	47	981	210.645	90.615	24.410	325.670	216	332	1.429.071	30.010.500	2	94	2.867.000
RAVBAR Ivan	OM 150	20	44	886	231.400	83.360	28.955	343.715	261	488	1.350.150	27.023.000	3	132	4.036.300
BRADAČ Franc	OM 150	17	56	953	182.660	86.105	21.115	289.880	192	304	1.709.794	29.066.500	6	336	10.248.000
ZUPANČIČ Anton	OM 150	20	41	817	254.225	92.765	29.305	376.295	311	461	1.245.925	24.918.500	3	123	3.751.500
		78	188	3637	978.930	352.845	103.785	1.335.560	270	367	5.734.940	111.018.500	14	685	20.902.800
RABZELJ Vinko	OM 150	23	47	1082	280.375	62.110	27.745	370.230	259	342	1.434.826	33.001.000	-	-	-
MATKOVIČ Anton	OM 150	20	32	643	209.830	85.870	19.400	315.100	326	490	980.575	19.611.500	3	96	2.928.000
ŠPROGAR Albin	FAP	19	29	566	243.575	96.560	16.585	356.720	560	637	499.037	9.481.720	4	116	1.923.280
		62	108	2291	733.780	244.540	63.730	1.042.050	320	455	2.914.438	62.094.220	7	212	3.851.280
BAN Jože	OM 150	17	30	517	217.620	90.320	12.260	320.000	421	619	866.730	14.734.420	6	180	5.490.000
RABZELJ Ludvik	OM 8,5	21	31	660	216.270	64.495	21.155	301.920	328	457	923.343	19.390.200	2	62	1.891.000
DAROVEC Jože	TAM	23	18	431	245.580	65.060	22.420	333.060	570	773	408.740	9.401.020	-	-	-
ŠMAJDEK	OM 5,5	21	16	340	157.280	73.530	14.425	245.235	463	721	268.439	5.637.200	2	32	530.560
KENDA Franc	TAM	21	20	423	203.320	49.685	18.310	271.315	480	667	333.969	7.013.340	2	40	663.200
		103	115	2371	1.040.070	343.090	88.570	1.471.530	439	620	2.801.221	56.176.180	13	314	8.574.760
BAHOR Jože	TAM	22	21	460	211.895	67.975	19.350	299.220	460	650	578.251	12.721.520	1	21	640.500
KLOBUČAR Vinko	OM 5,5	15	28	422	172.960	115.240	16.245	304.445	410	721	466.450	6.996.760	8	224	3.713.920
VRAHČAR Franc	TAM	15	25	376	170.655	25.260	16.725	212.640	453	565	413.395	6.200.920	8	200	3.316.000
KOTAR Darko	TAM	16	26	422	165.285	98.785	15.155	279.225	392	662	779.207	12.467.320	7	182	5.551.000
WAISS Janko	OM 5,5	22	28	614	238.290	76.390	22.225	336.905	388	547	787.955	17.335.000	1	28	854.000
		90	128	2294	959.085	383.640	89.700	1.432.435	418	620	3.025.168	55.721.520	25	655	14.075.420
		417	671	13665	4.569.650	1.667.785	437.690	6.574.935	333	481	18.338.369	372.322.410	69	2087	53.309.560

posameznika. Analiza nam kaže dneve, katere so vozniki ostvarili /vozili/ v oktobru mesecu. Ravno tako prikazuje količine oziroma kubike, ki so jih prevozili. Iz teh dveh pokazateljev so izračunani poprečni dnevni učinki prevoza. Le-ti so različni po gozdnih obratih, tipih vozil, kakor tudi v okviru istega tipa. Nadalje so prikazani zasluški po učinku in ostala nadomestila v neto zneskih. Prikazani so tudi netto stroški prevoza za enoto prevoza /iz zaslužkov in količine prevoza/. Vrednost prevoženega lesa je tudi preračunana na dnevni in na mesečni učinek. Na koncu je podan izpad prevoza v dnevih, količini in vrednosti prevoženega blaga za isti mesec. Torej analiza zajema vse elemente, ki se lahko v enomesečni analizi prikažejo. Popravila, vzdrževanje, poraba goriva in materiala niso zajeti, ker se navadno analizirajo za daljši čas /polletno, letno/. Kljub temu pa nam prikazuje za vsakega posameznega voznika gibanje učinkov, zaslužkov, stroškov in vrednost prevoženega blaga na enoto ali skupaj. Omeniti je treba pri tem, da posamezni vozniki prevažajo izključno samo prostorninski les, nekateri samo tehnični les, nekateri pa deloma prostorninski, deloma tehnični les. To je važno zaradi tega, ker je prevoženi prostorninski les reduciran oziroma pretvorjen v volumno enoto. Ko primerjamo prevožene količine v oktobru mesecu s prevozi v ostalih mesecih v tem letu, je bil prevoz v oktobru največji. Toda to je kljub temu izpod zmogljivosti našega prevoznega parka. Kje iskati razloge, da tekom celega leta /ali leta nazaj/ ni prevozna zmogljivost popolnoma izkoriščena? Ali v pogostih okvarah, iztrošenosti vozil, organizaciji prevoza, vremenskih razmerah ali pa tudi premajhni delovni vnemi posameznikov? Verjetno je, da vsi ti razlogi /po svoji intenziteti/ vplivajo, da se izpadi gibljejo od 20 do 40 %.

V analizi bo vsak posamezni voznik videl, koliko je v oktobru vložil svojega dela /prevozil m³ lesa/ in koliko je za vloženo delo prejel plačila. Možna pa je tudi medsebojna primerjava. Podobne analize so bile izdelane tudi za gozdne delavce sekače. Naslednja bo sledila po zaključku poslovnega leta.

Vse analize imajo cilj, da ugotovimo, kje smo in kaj je treba podvzeti oziroma kako ukrepati, da položaj ali gospodarjenje izboljšamo.

Ker nam je do konca leta ostal še en mesec dela, je potrebno vključiti "reduktor", da potegne vse naše zmogljivosti, tako da bomo poslovno leto kar najbolj uspešno končali.

Kalinovič Rade, dipl. ing.

xXx

OBČNI ZBOR SINDIKALNEGA ŠPORTNEGA DRUŠTVA "GOZDAR"

Dne 20. oktobra je bil v Semiču občni zbor sindikalnega športnega društva "Gozdar". V pričujočem sestavku objavljamo poročila o delu tega društva, kot sledi:

1. Poročilo predsednika

Na pobudo nekaterih članov našega podjetja, je bilo pri Gozdnem gospodarstvu Novo mesto ustanovljeno sindikalno športno društvo "Gozdar". Ustanovni občni zbor je bil 27. februarja 1969. leta. Izvršni odbor je deloval eno leto več, kot pa predvideva naš statut. To pa zaradi tega, ker so se nekateri člani izvršnega odbora izselili iz GG in je bilo na seji dne 13.9.1972 sklenjeno, da se občni zbor skliče v tem letu in predlaga nove člane.

Izvršni odbor je štel 11 članov in tri člane nadzornega odbora, s šestimi strokovnimi odbori /kegljanje, zimski šport, atletika, šah, streljanje, avto-moto/. Izvršni odbor je imel tri seje, sekretariat pa 7 sej. Društvo vključuje 92 aktivnih članov, kar predstavlja več kot 10 % zaposlenih.

Osnovni cilj ustanovitve našega društva je bil poživitev športno rekreacijske dejavnosti na gozdnih obratih v obliki medobratnih tekmovanj za prehodni pokal Gozdnega gospodarstva Novo mesto. Tekmovanja so bila v streljanju, kegljanju, šahu, tekih, skakanju v daljino in v metanju krogel. Udeležba na teh tekmovanjih je bila izredno dobra, saj je na vseh srečanjih do sedaj sodelovalo 263 tekmovalcev, oz. 129 ekip. Sodelovali so vsi obrati. Pomanjkljivost teh tekmovanj je samo v premajhni udeležbi fizičnih delavcev. Zato naj bodoči odbor posveti temu več pozornosti. Opažamo, da nekateri obrati posvečajo več pozornosti tem tekmovanjem, kot drugi. Naj omenimo GO Straža, ki je sodeloval na vseh tekmovanjih najbolj množično in kvalitetno, dočim se ne moremo pohvaliti z GO Novo mesto, ki je najštevilnejši, pa nima nobenega posluha za to dejavnost. GO Straža je v letošnjem letu osvojil prehodni pokal že tretjič in si ga tako prislužil v trajno last.

Poleg omenjenih tekmovanj smo sodelovali tudi na vseh sindikalnih prvenstvih in dosegli v nekaterih panogah dobre rezultate /streljanje, kegljanje, met krogel/.

Odbor za kegljanje organizira vsako leto medobratno in posamezno tekmovanje v kegljanju za Grudnov pokal. Za to tekmovanje je vsako leto več zanimanja, na njem pa sodelujejo vsi obrati. Pokal je največkrat osvojila uprava. Odbor je priredil tudi več dvobojev v borbenih igrah z drugimi podjetji /Novoles, Zavod za socialno zavarovanje/.

Dne 13.9.1972 je bil na pobudo izvršnega odbora ustanovljen pri SŠD "Gozdar" smučarski klub "Gozdar", ki je zamenjal funkcijo prejšnjega odbora za zimski šport.

Po programu je SK "Gozdar" izvedel smučarske tečaje v Črmošnjicah za otroke naših delavcev. Tečaja se je udeležilo 41 tečaj-

nikov, pod vodstvom vaditeljev smučanja. V zimski sezoni 1969/70 in 1970/71 smo izvedli v Črmošnjicah tudi smučarske tečaje za odrasle člane našega podjetja. Teh tečajev se je udeležilo 20 tečajnikov. SK "Gozdar" in prejšnji odbor za zimski šport je priredil vsako leto medobratna tekmovanja in posamezna tekmovanja v veleslalomu v okviru kluba.

SK "Gozdar" je soorganiziral in prisostvoval pri smučarskih tekmovanjih za "Fricov pokal". Na teh tekmovanjih so bili gozdarji zastopani s 15 do 20 člani. Na republiška tekmovanja gozdarjev, lesarjev in loycev je klub poslal svoje najboljše člane. Razveseljivo je, da ravno letošnja zimska sezona pokazala, da smo vendar dobili nekaj mlajših perspektivnih smučarjev, ki nas bodo lahko zastopali na vseh večjih prireditvah.

SK "Gozdar" je lansko leto povabil nekdanjega smučarskega reprezentanta Lukanca iz Tržiča, da je demonstriral mazanje smuči, montiranje okovja itd. Na Pohorje je klub poslal enega člana na tečaj za učitelja smučanja.

S tem poročilom sem samo na kratko in površno prikazal dejavnost telesne kulture na našem podjetju. Za zaključek pa bi se rad zahvalil upravi našega podjetja, ki je z razumevanjem spremljala dejavnost telesne kulture in nudila vsestransko pomoč.

Predsednik:
Alojz Serini

2. Finančno poročilo SŠD "Gozdar" od leta 1969 do 1972

	<u>Prejemki</u>	<u>Izdatki</u>
<u>Leto 1969</u>		
Dotacija GG	8.500,00	
Smučanje		500,00
Atletika		766,00
Šah		132,20
Streljanje		1.414,70
Kegljanje		1.062,00
Dnevnice in kilometrina		1.022,00
Skupaj:	8.500,00	4.896,90
<u>Leto 1970</u>		
Šah		100,00
Smučanje		1.831,80
Kegljanje		1.300,00
Streljanje		321,90
Skupaj:		3.553,70

<u>Leto 1971</u>	<u>Prejemki</u>	<u>Izdatki</u>
GG Novo mesto-dotacija	8.221,80	
Sind.letne športne igre		2.169,60
Smučanje		5.455,20
Kegljanje		387,00
Šah		150,00
Streljanje		60,00

Skupaj:	8.221,80	8.221,80
---------	----------	----------

Leto 1972

Dotacija podjetja	10.770,00	
Smučanje		9.203,80
SDK N.mesto-provizija		13,50
Sind.športne igre /kelj., šah, plavanje/		230,00
OBSS Novo m. prispevek za prijavlj.,ekipe na DSI		150,00

10.770,00	9.597,30
-9.597,30	

Saldo	1.172,70
-------	----------

Blagajnik:
Murn Anica

3. Novo vodstvo SŠD "Gozdar"

Na občnem zboru, ki je bil dne 20.10.1972 v Semiču, je bil izvoljen nov upravni odbor v naslednjem sestavu:

Sašek Janez /Uprava/ - predsednik in člani: Grabrijan Andrej. /Črnomelj, Rade Jože /Črnomelj/, Šebenik Janez /Črmošnjice/, Serini Alojz /Uprava/, Rustja Janez /Uprava/, Štor ing. Adi /Straža/, ing. Žunič Stane /Straža/, Jarc Alojz /Podturn/, Jereb Ivan /Novo mesto/, ing. Falkner Jože /Trebnje/ in Fric Milena /Urejanje/ - blagajnik.

Nadzorni odbor: Kraševac Tone /Uprava/ - predsednik, Lapajne ing. Radovan /Urejanje/ - član in Gašperšič Janez / Novo mesto/ - član.

Sekretariat: Sašek Janez, Rustja Janez in ing. Štor Adi.

Vodstvo SK "Gozdar": Serini Alojz /Urejanje/, Rustja Janez /Uprava/in Bobnar Primož /Straža/

Na občnem zboru so bila podeljena pismena priznanja članom, ki imajo največ zaslug za razvoj telesno kulturne dejavnosti pri Gozdnem gospodarstvu Novo mesto.

Priznanja so dobili: Jarc Alojz, Muhič Karel, Šebenik Janez, Rustja Janez, Sašek Janez, ing. Štor Adi, Rade Jože, Bukovec Janez in Gozdni obrat Straža.

Dne 20.10. 1972 je sindikalno športno društvo "Gozdar" organiziralo v Semiču po končanem občnem zboru kegljaško tekmovanje za "Grudnov pokal". Tekmovanja se je udeležilo pet gozdnih obratov. Rezultati so bili naslednji:

Rezultati ekipno:

1. GO Straža	151	kegljev
2. GO Črnomelj I.	141	"
3. Uprava	131	"
4. GO Črmošnjice	112	"
5. GO Podturn	110	"
6. GO Črnomelj II.	67	"

Rezultati posamezno:

	kegljev		kegljev
1. Mihalič /Straža/	48	13. Muhič /Podturn/	32
2. Serini /Uprava/	46	14. ing.Štor /Straža/	30
3. Rustja /Uprava/	41	15. Jarc /Podturn/	27
4. Bahor /Črnomelj/	40	16. Markovič /Podturn/	26
5. Avguštin /Straža/	39	17. Smalc /Podturn/	25
6. Malič /Črnomelj/	36	18. Sašek /Uprava/	24
7. Vidic /Črmošnjice/	35	19. Šebenik /Črmošnjice/	23
8. Muhič /Straža/	34	20. Hrovatič /Črnomelj	23
9. Grabrijan /Črnomelj/	33	21. Štubter /Črmošnjice/	21
10. Puljak /Črmošnjice/	33	22. Jereb /Novo mesto/	20
11. Rade /Črnomelj/	32	23. Lozar /Črnomelj/	--
12. Klemenčič /Črnomelj/	32		

xXx

USPEŠNOST POSLOVANJA POSAMEZNIH DELOVNIH ENOT
V PRVIH 9 MESECIH 1972

Uspešnost poslovanja delovnih enot predstavljajo "količniki uspešnosti poslovanja", ki jih prikazujemo v priloženi tabeli.

Količnik uspešnosti poslovanja, ki predstavlja hkrati vse gozdne obrate /poprečni količnik/, znaša 0,90. Lansko leto smo v enakem obdobju zabeležili količnik 1,21. To pomeni, da smo letos poslovali v slabših pogojih in v primerjavi z lanskim letom tudi neuspešno. Vse to nam pove količnik uspešnosti poslovanja, ki je manjši od 1.

Glavni vzroki slabega poslovanja uspeha celotne delovne organizacije so podani v poročilu o uspehu poslovanja od 1.1. do 30. 9. 1972, ki ga je posredoval vsem delovnim enotam vodja finančno-računovodskega sektorja.

Podobno, kot za celotno delovno organizacijo, poskušamo ugotoviti uspešnost poslovanja tudi za posamezno delovno enoto. Toda zaradi različnih pogojev, ki jih imajo delovne enote pri gospodarjenju z gozdovi, moramo ugotavljanje uspešnosti poslovanja posamezne delovne enote prilagoditi drugi varianti: primerjava dveh neto produktov.

Pokazalo se je, da ima tudi ta varianta tako kot prejšnja /primerjava plan in realizacija/ veliko pomanjkljivosti. Lahko bi rekli, da le-ta vpliva celo destimulativno pri ustvarjanju dobička.

Z ozirom na kritiko in pripombe, ki smo jih slišali na mnogih sestankih, ko smo komentirali koeficiente uspešnosti poslovanja, bomo v bližnji prihodnosti sestavili nov pravilnik o ugotavljanju uspešnosti poslovanja. Osnovni principi so nam že znani, saj jih je prinesel novi zakon o ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela. Le-te morda niso nič drugega kot delovne enote pri našem podjetju.

Po novem pravilniku, ki bi slonel na omenjenih principih, ne bi ugotavljali uspešnosti poslovanja delovne enote na osnovi primerjanja dohodkov dveh obdobj, ampak bi ugotavljali dobiček delovne enote za določeno obdobje po tem, ko bi od dobička odšteli ali pa k izgubi prišteli tisto, kar izhaja iz pogojev gospodarjenja /boljši ali slabši gozdovi/.

Količniki uspešnosti poslovanja

Obrat	Za 9 mes. 1972	Za 6 mesec. 1972	Za 9 mesec. 1971
GO Novo mesto	1,02	1,07	1,02
GO Straža	0,92	0,96	1,13
GO Podturn	0,95	1,04	1,31
GO Črmošnjice	0,77	0,80	1,34
GO Črnomelj	0,87	0,79	1,41
GO Trebnje	0,69	0,62	1,47
Poprečni	0,90	0,92	1,21

Rustja Janez

xXx

PROBLEMI ODPREME LESA NA SKLADIŠČU STRAŽA

Pri Gozdnem obratu Straža je organizirano skladišče za odpremo tistega lesa, katerega ne dostavljamo s kamioni kupcem. Skladišče ima tudi obrat za maloprodajo tehničnega lesa iglavcev.

Poslovanje našega skladišča se odvija na železniški postaji Straža, ki je stisnjena med industrijskimi obrati Novolesa, njihovo glavno cesto in stanovanjskimi naselji. V letu 1971 smo pridobili za skladišče okrog 60 arov zemljišča z industrijskim tirom, kar nam je odstopil Novoles. To zemljišče ni utrjeno. Zato je na njem 5 mesecev debela plast blata in 4 mesece plast prahu.

Les nalagamo z nakladalcem "Volvo". Prebiramo ga z lastno konjsko vprego, s strojem in ročno. Razrez lesa vršimo na lastni venecianki. Za obdelavo pragov vzamemo v najem žago KZ Novo mesto v Dol. Toplicah. Pri skladišču Straža je zaposlenih: 9 nakladalcev, 1 strojnik, 1 voznik, 3 manipulanti in 1 vodja skladišča. Teh 15 delavcev nima niti najosnovnejših higienskih pogojev za delo. Skladišče ima za devet nakladalcev barako 2,50 x 3 m. V istem prostoru se nahaja orodje in drug material. Nima mo tekoče vode niti sanitarij, pa tudi ne garaže za "Volvo".

Teh 15 delavcev mora opraviti vse potrebno za sprejem in odpremo okrog 31.000 m³ gozdnih sortimentov letno. Takšno je stanje in končni rezultat, toda za odpremo tega lesa je treba opraviti še vrsto del, katera bo lažje prikazati, če najprej podam odpremo po glavnih sortimentih za leto 1972 do 31. 10.

Sortiment	Leto 1972 do 31.10. m ³
Hlodi hrasta in bukve	2.025
" ostalih listavcev	1.133
Jamski les listavcev	1.189
Pragi	449
Skupaj listavci	4.787
Hlodi iglavcev	1.450
Piloti iglavcev	2.878
Drogi iglavcev	5.773
Cel. les iglavcev	1.161
Jamski les iglavcev	822
Motke	948 ali 161.400 tkm
Skupaj iglavci	13.032
Skupna odprema	28.929 m ³

Po predvidevanju bomo letos odpremili okrog 34.000 m³ raznih sortimentov.

Od spredaj navedenih količin smo letos do 31. 10. odpremili v inozemstvo 2.730 m³ listavcev ali 57 %, 3.795 m³ iglavcev ali 29 % in 8.590 prn drv ali 51 %.

Zanimivi so tudi podatki po maloprodaji, saj zajema le-ta 2.734 m³ iglavcev ali 19 % in 2.168 prn drv ali 13 % celotne odpreme.

Izvozu in maloprodaji je namenjen najboljši les. Biti mora zdrav, raven in polnolesen pri iglavcih, a pri listavcih ne sme imeti večjih napak. Če jih ima, morajo biti le-te pri izmeri bonificirane. Pogosto je potrebna dodatna obdelava. Za povezavo enega vagona za inozemstvo, moramo uporabiti dvojno količino žice in seveda tudi dvojni čas. Kdor pozna našo proizvodnjo v celoti, bo

vedel, da dobimo s kamioni z gozda nesortiran les. Največkrat pripelje kamion motke in pilote hkrati in seveda tudi vse vmesne sortimente. Enako je pri listavcih. Saj pripelje 5 tonski kamion 10 hlodov, med katerimi je pet drevesnih vrst in sedem sortimentov. To ni vedno, toda enako redko pripelje kamion eno samo drevesno vrsto.

V letu 1970 smo začeli nakladati les s strojem tipa "Volvo". Stroj ima velike učinke, predvsem pri daljših in debelih sortimentih, to je tam, kjer ima ročno delo najnižje učinke. Za uspešno delo s strojem bi morali biti sortimenti približno enakih dolžin pri iglavcih in sortirani po drevesnih vrstah pri listavcih pred nalaganjem. Največje učinke smo dosegli pri nalaganju smrekovih hlodov, pilotov in motk, če so bile prej namerjene. Tudi nalaganje čiste bukovine je zelo uspešno. Kot primer naj navedem, da smo naložili 27,50 m³ motk v 24 minutah.

Z uvedbo strojnega nakladanja nismo dosegli očitnejše pocenitve, pač pa smo neodvisni od vremenskih prilik, višine vagona ali kamiona, od oddaljenosti od vagona in od teže sortimentov. Letos smo naložili 61 kamionov s prikolicami za izvoz, kjer je tovor dosegel višino tudi 3,50 m.

Cena stroja in strojnika znaša po m³ od 3,60 din do 12,80 din. Najvišje stroške nam je povzročil stroj pri nakladanju listavcev za izvoz, kjer je treba večkrat izločiti nad polovico lesa, pa tudi prevzem je počasen zaradi uskladitve mer in kvaliternih pogojev.

V letu 1972 do 31. 10. je bilo naloženo s strojem 17.662 m³ in prebirano oz. prenašano nadaljnjih 2.530 m³ razne oblovine.

Direktni stroški stroja in strojnika znašajo v tem času 61.497,65 din, stroški skladišča ali realizacija stroja pri našem delu pa 138.490,00 din. Tako znašajo direktni stroški po m³ 3,48 din, po realizaciji pa 7,84 din. Če upoštevamo še prebiranje in usluge drugim, bi se stroški znižali po m³ na okrog 6,50 din.

V letu 1970 je naše podjetje kupilo več novih kamionov OM s sodobnimi dvigali. Merjenje drobnega lesa na kamione se je pokazalo kot ovira in kot velik strošek, zato smo ga opustili. Vozniki in manipulant pri kamionih so plačani od količine prepeljanih, naloženih in razloženih sortimentov. Osnova za ugotavljanje količin je prevoznica, napisana od voznika ali manipulanta po okularni oceni. Zaradi preobremenjenosti ne moremo vedno preverjati tako napisanih prevoznic, občasne kontrole pa pokažejo zelo velika odstopanja predvsem pri ocenjevanju motk in ostalih drobnih sortimentov. Kot primer naj navedem prevoznico 1821 z dne 16. 11. 1972, ko je OM s prikolico pripeljal motke in manipulant je navedel količino 3060 tkm. Takojšnja izmera za oddajo na vagon je pokazala, da je bilo pripeljano le 1835 tkm.

Opozoriti želim tudi na kvaliteto blaga. Krojenje listavcev je neprimerno. Popolnoma zimasti ali krožljivi hlodi bresta in hrasa kažejo odnos do dela. Enako spričevalo dajejo hlodi III. in IV. klase plemenitih listavcev. Zakaj revirni gozdar ob prevzemu

v gozdu ne izloči gnilih motk, zakaj niso motke na obeh krajih prižagane, zakaj pripelje kamion okrog 12 m³ popolnoma gnilih jelovih hlodov, primernih za odpad? To so vprašanja, ki bodo morala dobiti odgovor.

Primerjava doseženih cen za iglavce pri izvozu, maloprodaji in prodaji domačim podjetjem nam pokaže sledeče: domači trg 330,00 din, maloprodaja 115 % in izvoz 151 %. Podatek nas opozarja in obvezuje na dosledno sortiranje, kar pa je praktično nemogoče. S prodajo sortiranelega lesa bi dosegli višje cene, imeli večje učinke pri nalaganju lesa in nižje stroške. Za dosego tega bi morali zgraditi sortirni trak in utrditi skladišče.

S sedanjim stanjem ne moremo in ne smemo biti zadovoljni. Stremeti moramo k višjim izkupičkom, povečanju storilnosti in pocenitvi dela. Kako to doseči? Brez investicij lahko izboljšamo krojenje in izdelavo, lahko spravimo iz gozda k cesti ločeno motke in pilote od ostalih sortimentov iglavcev. Lahko jih tudi ločeno pripeljemo na skladišče, pri čemer se izognemo razmetavanju lesa pri razlaganju in kamionov. Navzkrižno zmetan les vzame nakladalcu dvojni čas. Vsaka faza dela je samo priprava za naslednjo, dokler les ni odpremljen. Slaba priprava, nizka storilnost, slabo in drago delo ali obratno.

Na skladišču moramo postaviti stavbo z ločenimi prostori za delavce, orodje, pisarno za manipulante in sanitarijami.

Nujno potrebno je nadaljnje utrjevanje novega skladišča.

Odločiti se moramo na način sortiranja v bodoče in potem pristopiti k realizaciji zamisli. O načinu prebiranja, premeščanja in nakladanja gozdnih sortimentov na skladišču naj odločijo strokovne službe.

Za ureditev tega delovnega postopka bodo potrebne večje investicije, zaradi česar je potreben tehten premislek, da bo vlaganje smotrno in vložen denar koristen.

S svojim izvajanjem sem posegel v delovna področja drugih, navedel nekaj ugotovitev in predlogov, vendar samo tam, kjer se nisem mogel temu izogniti.

Jure Muhič

xXx

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O USTANOVITVI POSEBNE IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI ZA PODROČJE GOZDARSTVA

Izhajajoč iz določbe 6. točke 21. amandmaja k ustavi SFRJ in 6. točke 27. amandmaja k ustavi SRS, po katerih delovni ljudje tudi na področju izobraževanja uresničujejo svoje osebne in skupne potrebe, za kar ustanavljajo samoupravne in interesne skupnosti in določajo s samoupravnimi sporazumi in pogodbami medsebojna razmerja, pravice in obveznosti ter na podlagi 10. člena zakona o izobraževalnih skupnostih in o financiranju vzgoje in izobraževanja SR Slovenije /Uradni list SRS, št. 8/1969/

s p r e j e m a j o

temeljne organizacije združenega dela na področju gozdarstva in zavodi za izobraževanje gozdarskih kadrov

SAMOUPRAVNI SPORAZUM

o ustanovitvi posebne izobraževalne skupnosti za področje gozdarstva /v nadaljnjem besedilu: posebna izobraževalna skupnost/.

1.

Namen posebne izobraževalne skupnosti je omogočiti temeljnim organizacijam združenega dela v gozdarstvu, da v skladu s svojimi interesi uravnavajo izobraževanje kadrov za potrebe gozdarstva, da neposredno odločajo o združevanju in uporabi sredstev, ki so potrebna za izobraževanja, ki imajo pomen za razvoj gozdarstva.

2.

Posebno izobraževalno skupnost sestavljajo gozdno gospodarstvo Bled, gozdno gospodarstvo Brežice, gozdno gospodarstvo Celje, združeno kmetijsko gozdarsko podjetje Kočevje - gozdno gospodarstvo, gozdno gospodarstvo Kranj, gozdno gospodarstvo Ljubljana, gozdno gospodarstvo Maribor, GLIN Nazarje, gozdno gospodarstvo Novo mesto, gozdno gospodarstvo Postojna, gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, gozdno gospodarstvo Tolmin, KIK "Pomurka" - obrat gozdarstvo Murska Sobota, zavod za pogozdovanje Krasa Sežana, Agrokombinat Maribor - obrat za gozdarstvo, Emona Ljubljana - obrat za gozdarstvo, Semesadike Mengeš, Snežnik Kočevska Reka, Biro za gozdarsko načrtovanje Ljubljana, Gozdarski šolski center Postojna in gozdarski oddelek biotehniške fakultete univerze v Ljubljani.

3.

Posebna izobraževalna skupnost je samoupravna organizacija.

4.

Posebna izobraževalna skupnost je pravna oseba.

5.

Posebna izobraževalna skupnost:

- skrbi za organiziranje in za razvoj izobraževanja gozdarskih kadrov ter v ta namen sprejema kratkoročne in dolgoročne programe;
- sodeluje z družbeno-političnimi skupnostmi in z republiško izobraževalno skupnostjo pri sprejemanju načrtov in programov razvoja izobraževanja;
- skrbi za neposredno povezovanje dejavnosti zavodov za izobraževanje gozdarskih kadrov s potrebami gozdno gospodarskih organizacij;
- zagotavlja sredstva za dejavnost in krepitev materialne osnove za tiste izobraževalne zavode, ki so določeni s tem dogovorom;
- odloča o delitvi sredstev, ki se stekajo v sklad posebne izobraževalne skupnosti;
- daje soglasje k ustanovitvi izobraževalnega zavoda, ki naj se financira iz njenih sredstev;
- predlaga pristojnemu organu, da v skladu s posebnimi predpisi odloči o prenehanju izobraževalnega zavoda, katerega dejavnost se financira iz njenih sredstev.

6.

Posebna izobraževalna skupnost v skladu s sprejetimi programi za razvoj izobraževanja zagotavlja sredstva tudi za financiranje dopolnilnega izobraževanja in izobraževanja odraslih, za strokovno izpopolnjevanje učiteljev in vzgojiteljev, za štipendije in posojila učencem in študentom ter za druge potrebe na področju izobraževanja, ki jih določa statut izobraževalne skupnosti.

7.

Sredstva posebne izobraževalne skupnosti se oblikujejo:

- iz dela republiškega prispevka za izobraževanje v višini 1,4 % od bruto osebnih dohodkov, za kolikor se zniža stopnja republiškega prispevka za izobraževanje tistim temeljnim organizacijam združenega dela, ki plačujejo del prispevka v posebno izobraževalno skupnost. Ta del republiškega prispevka plačujejo gozdno gospodarstvo Bled, gozdno gospodarstvo Brežice, gozdno gospodarstvo Celje, združeno kmetijsko gozdarsko podjetje Kočevje - gozdno gospodarstvo, gozdno gospodarstvo Kranj, gozdno gospodarstvo Ljubljana, gozdno gospodarstvo

Maribor, GLIN Nazarje, gozdno gospodarstvo Novo mesto, gozdno gospodarstvo Postojna, gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, gozdno gospodarstvo Tolmin, KIK "Pomurka" - obrat gozdarstvo Murska Sobota, zavod za pogozdovanje krasa Sežana, Agrokombinat Maribor - obrat za gozdarstvo, Emona Ljubljana - obrat za gozdarstvo, Semesadike Mengeš, Snežnik Kočevska Reka, biro za gozdarsko načrtovanje Ljubljana, gozdarski šolski center Postojna in gozdarski oddelk biotehniške fakultete univerze v Ljubljani in to neposredno posebni izobraževalni skupnosti;

- iz sredstev, ki jih dodatno namenijo za izobraževanje temeljne organizacije združenega dela s področja gozdarstva;
- iz drugih sredstev.

8.

Posebna izobraževalna skupnost zagotavlja sredstva za dejavnost gozdarskega šolskega centra v Postojni in gozdarskega oddelka biotehniške fakultete univerze v Ljubljani.

9.

Posebna izobraževalna skupnost ima skupščino in izvršni odbor. Skupščina izobraževalne skupnosti je najvišji organ upravljanja posebne izobraževalne skupnosti.

10.

Skupščino posebne izobraževalne skupnosti sestavljajo delegati članov posebne izobraževalne skupnosti iz 3. točke teh tez. Vsak član posebne izobraževalne skupnosti imenuje v skupščino svoje delegate.

Število delegatov članov določi posebna izobraževalna skupnost s statutom.

11.

Zaradi usklajevanja izobraževalne politike s širšimi družbenimi interesi na področju vzgoje in izobraževanja sodeluje posebna izobraževalna skupnost z izobraževalno skupnostjo SRS in se ravna po njenih splošnih aktih. Posebna izobraževalna skupnost imenuje v skupščino izobraževalne skupnosti SRS enega člana.

12.

Razmerja posebne izobraževalne skupnosti do družbenopolitičnih skupnosti ter do izobraževalnih zavodov in vsebino statuta ureja zakon o izobraževalnih skupnostih in o financiranju vzgoje in izobraževanja v SR Sloveniji.

13.

Spore med posebno izobraževalno skupnostjo in posameznimi člani te skupnosti rešuje razsodišče treh članov. Po enega člana imenuje vsaka od prizadetih strank; predsednika razsodišča pa ime-

nuje izvršni odbor poslovnega združenja gozdno gospodarskih organizacij. Za reševanje drugih sporov se uporabljajo določila zakona o izobraževalnih skupnostih in o financiranju vzgoje in izobraževanja v SR Sloveniji.

14.

Iniciativni odbor za ustanovitev posebne izobraževalne skupnosti imenuje poslovno združenje gozdno gospodarskih organizacij.

Iniciativni odbor pripravi in organizira ustanovno skupščino posebne izobraževalne skupnosti, pripravi osnutek začasnega statuta posebne izobraževalne skupnosti in osnutek poslovnika o delu ustanovne skupščine ter skliče ustanovno skupščino.

15.

Družbeni dogovor o ustanovitvi velja od dneva, ko ga podpišejo vsi člani posebne izobraževalne skupnosti; sredstva pa se združujejo in uporabljajo po tem dogovoru od 1. januarja 1973.

16.

Del republiškega prispevka za izobraževanje, ki se v skladu s 7. členom tega sporazuma zbira neposredno pri posebni izobraževalni skupnosti, se obračunava po stopnji iz tega člena do uveljavitve novega davčnega sistema.

Najpozneje do 31/12-1973 se morajo določila tega sporazuma o prispevku prilagoditi predpisom, ki bodo izdani na podlagi določil XXI. XXII. amandmajev zvezne ustave in ki bodo podrobneje urejali pravice in obveznosti temeljnih organizacij združenega dela v zvezi z ustanavljanjem in delovanjem samoupravnih interesnih skupnosti.

17.

V skladu s tretjim odstavkom zakona o izobraževalnih skupnostih in o financiranju vzgoje in izobraževanja v SR Sloveniji /uradni list SRS, št. 8/69/ bo posebna izobraževalna skupnost pogodbeno uredila z republiško izobraževalno skupnostjo medsebojne obveznosti, ki izhajajo iz tega sporazuma.

xXx

SKLEPI ORGANOV UPRAVLJANJA

Kot smo že poročali v obvestilih sta dne 11. decembra na skupni seji delavski svet in svet lastnikov gozdov razpravljala in sklepala o naslednjem:

1. Potrdila sta poročilo o uspehu poslovanja podjetja in delovnih enot v prvih devetih mesecih tega leta. Obračun smo objavili v prejšnji številki. Nadalje sta sprejela sklep o razdelitvi dobička ustvarjenega v letu 1970 in 1971. Za osebne dohodke v višini povprečnega mesečnega dohodka v letu 1971 sta namenila 1.680.000 din, ostanek v višini 1.906.836,25 din pa se ne izplača in ostane kot rezervni sklad osebnih dohodkov. Lastnikom gozdov se razdeli 7 % na izplačilo za odkupljen les do konca leta 1972, kar bo zneslo približno 450.000,00 din. Denar bodo prejeli obrati, svet lastnikov gozdov obrata pa odloči o razdelitvi med kmete glede na vrednost prodanega lesa. Pri tem pa mora svet lastnikov gozdov upoštevati dogovor, da se tistim lastnikom gozdov, ki so oddali gozdnemu gospodarstvu za manj kot za 500,00 din vrednosti lesa, ta razlika ne izplača. Odločitev opravičujejo s tem, da so stroški podjetja za tiste lastnike gozdov, ki prodajo malo /1 - 2 m³ lesa/ sorazmerno višji, zato do te razlike ne bi bili upravičeni.
2. Oba sveta sta poslušala poročilo direktorja o položaju podjetja na nove zakonske propise. Po zelo obširni razpravi sta sprejela poročilo direktorja. Poročilo direktorja objavljamo v posebnem sestavku tega glasila pod naslovom "Podjetje in stabilizacijski ukrepi".
3. Komisija za organizacijo TOZD je predložila svetu lastnikov gozdov in delavskemu svetu podjetja osnutek programa "Uresničevanje ustavnih dopolnil v gozdarstvu". Po razpravi sta sveta sprejela poročilo komisije. Komisija je ugotovila, da bi najbolj ustrezala ena TOZD za celotno gozdno gospodarstvo s tem, da se ob priliki razprave ugotovi in pozneje uzakoni takšna notranja organizacija in tak sistem neposrednega in posrednega upravljanja, ki bo omogočal vključitev v odločanje slehernega delavca, ne glede na organizacijo temeljnih enot združenega dela. Poročilo komisije objavljamo v posebnem sestavku tega glasila.
4. Samoupravní organi so bili seznanjeni z dosedanjimi razgovori o morebitni združitvi gozdnega gospodarstva in Novolesa. Gre za reševanje problemov kot so komercialna in kadrovska problematika in celo proizvodnja. Če bi pri tem dogovarjanju obe strani našli skupna izhodišča je treba na teh izhodiščih graditi še naprej. Združitev podjetij pa je odvisna od cele vrste vprašanj, ki jih bo poskušala komisija razčistiti in ugotoviti ali so podani pogoji za združitev ali ne. Menimo, da so delavci Novolesa in gozdnega gospodarstva toliko sposobni, da bodo znali oceniti situacijo in sprejeti take zaključke, ki bodo koristili obema partnerjema.
5. Sveta sta sprejela tudi sklepe s katerimi potrjujeta dopolnitev samoupravnega sporazuma:
 1. Koregira se kvalifikacijski sestav za prve štiri skupine zaposlenih po sprejetih podatkih od strani podpisnic in za morebitne popravke v zvezi s korekturo razvrstitve po kvalifikacijskih skupinah za osebje, ki ni v neposredni proizvodnji.

2. Sprejme se nov način izračuna faktorja stimulacije na osnovi primerjave družbenega proizvoda po delavcu iz preteklega na tekoče leto. Kot dodatni stimulacijski faktor na stimulacijski faktor iz leta 1971 /po zaključnem računu/ se vzame 90 % del procentualnega porasta družbenega proizvoda po delavcu. Ta stimulacija velja za vse podpisnice sporazuma.
 3. Odpravi se omejitev na najvišji osebni dohodek pri biroju združenja v tem smislu, da le-ta ne more presegati najvišjega osebnega dohodka pri članih združenja.
 4. Odpravijo se omejitve glede pogojev dela za Semesadike Mengeš, ki so veljale v letu 1971.
 5. Upravni odbor združenja, kot najvišji samoupravni organ združenja, določa postavke delavcem biroja združenja, ki so hkrati kalkulativni osebni dohodki. Biroju združenja se glede na rezultat njegovega poslovanja dovoli izplačilo stimulacije do največ 15 %. O morebitnem večjem izplačilu odloča na predlog biroja združenja, upravni odbor združenja.
 6. Sprejmejo se splošna načela o obračunavanju in izplačevanju terenskega dodatka v mejah maksimalnega zneska, določenega po samoupravnem sporazumu.
 7. Sprejmejo se vse korekture, ki so zajete s spremembami in dopolnitvami splošnega družbenega dogovora.
6. Oba sveta sta sprejela letne načrte gospodarjenja z gozdovi za leto 1973 za naslednje gozdnogospodarske enote:
- a/
1. Trebnje SLP	desetletni gospodarski načrt v izdelavi
2. Trebnje I.	" " " "
3. Trebnje II.	" " " "
4. Novo mesto-jug	" " " "
5. Poljane	" " " "
6. Brezova reber	z letom 1972 potekla veljavnost načrta
7. Soteska	" " "
8. Mirna gora	desetletni načrt v potrditvenem postopku
9. Tanča gora	desetletni načrt v potrditvenem postopku
10. Črnomelj	desetletni načrt v izdelavi.
- b/Spremembe letnih načrtov za leto 1972 za naslednje gozdnogospodarske enote:
1. Novo mesto-jug
 2. Mirna gora
 3. Tanča gora
 4. Črnomelj
- c/ Sprejme se gospodarski načrt za gozdnogospodarsko enoto Tanča gora z veljavnostjo 1971 - 1980.

7. Svet lastnikov gozdov in delavski svet sta dala soglasje na ustanovitev posebne izobraževalne skupnosti za področje gozdarstva. Za člana skupščine je imenovan Markovič Franc. Sporazum objavljamo v posebnem sestavku tega glasila.
8. Za delegata, ki bosta zastopala gozdno gospodarstvo na plenarnem sestanku gozdarjev pri gospodarski zbornici SRS sta bila predlagana in izvoljena ing. Jože Petrič in ing. Jože Falkner.
9. Sveta sta kot vsako leto tudi letos sprejela sklep o obdaritvi otrok, upokojencev in bolnikov ob Novem letu.
10. Potrdila sta predlog gozdnih obratov in računovodske službe o nabavi in razhodovanju osnovnih sredstev.
11. Delavski svet je reševal tudi pritožbo Matijeveč Ljubice iz Podstenic, ki se je pritožila zoper sklep o prenehanju dela, ki ga je sprejel ODS GO Podturn. Delavski svet ugotovi, da je ODS sprejel sklep o prenehanju dela zaradi odprave delovnega mesta. Nadalje ugotovi, da obrat, niti podjetje kot celota nimata delovnega mesta kuharice niti drugega delovnega mesta, kamor bi lahko razporedili Matijeveč Ljubico. Zato se odpoved potrdi.

xXx

PODJETJE IN STABILIZACIJSKI UKREPI

Razprava o položaju podjetja bi bila pomanjkljiva, nejasna, če bi ne obravnavali razmer v celotni naši družbi, katere člani smo.

Vprašujemo se, kakšna je bila družba, kako napreduje, kakšni so odnosi v njej in kakšne so možnosti za razvoj našega podjetja in delavcev v tej družbi.

Materialni napredek je ogromen. O tem govorijo številke o narodnem dohodku, o industriji, energiji, stanovanjih, dolžinah cest, o številu zaposlenih, o šolstvu, zdravstvu, socialnem zavarovanju, o osebnem standardu - ne bom navajal števil - vse to opazimo na vsakem koraku. Kolikor je kdo starejši, toliko večji se mu zdi napredek zlasti v zadnjih 27 letih.

Še so v nekaterih pogledih mnoge dežele pred nami - toda močno smo se jim približali.

Vzporedno z napredovanjem v materialnem pogledu pa posvečamo vse več pozornosti dobrim odnosom med ljudmi. Smo socialistična

družba, kjer naj vlada pravičnost in humanost. Gradimo samoupravno družbo, kjer je odločanje pravica vseh članov skupnosti, ki pa zato zavestno nosijo vsak svoj del odgovornosti za napredek te družbe. Ob nedvomnih uspehih naše dežele, ki jih ni mogoče utajiti in še manj prezreti, pa doživljamo tu in tam tudi manjše neuspehe, napake v odnosih med ljudmi in v gospodarstvu, socialne krivice, polasčanja oblasti ali materialnih dobrin.

Zaradi takih pojavov, ki bi lahko zavrli napredek naše družbe sta - kot vam je znano, izvršni biro ZKJ in tovariš Tito naslovila na vse državljane pismo, v katerem so ostro obsojene vse nepravilnosti in s katerim smo vsi poklicani in zadolženi za enotno akcijo, katere cilj je odpraviti napake in urediti odnose na vseh področjih našega življenja. Politika miru doma in v svetu, svoboda, socializem, samouprava, enakost in bratstvo med našimi narodi in narodnostmi so dragoceni sadovi narodnoosvobodilne borbe in povojne izgradnje, ki jih na noben način ne smemo zapraviti. Cenimo težko pridobljene dobrine in podpiramo načela naše družbene ureditve. V praksi, v življenju pa se tu in tam načel ne držimo, delamo napake. Mi smo v podjetju ena od mnogih malih celic velikega telesa naše družbene skupnosti. Ker pomenijo zdrave celice zdravo telo, je najbolje, da se predvsem in v prvi vrsti obrnemo proti sebi in pri sebi ugotovimo: kakšni so odnosi med nami, kako gospodarimo, ali zapravljamo družbeno imovino, ali sadove dela primerno delimo, ali se obnašamo tako, kakor se v socialistični družbi spodobi.

Nekaj podatkov za presojo našega gospodarjenja ste dobili napisanih v obvestilu skupaj s plačo. To so podatki o osebnih dohodkih, o terenskem dodatku in dnevnicah ter kilometrini. Ocenjujemo, da so pri nas izplačila v skladu z veljavnim pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov in v redu. Zlorab ni. Reklamni in reprezentančni stroški niso visoki /večinoma v zvezi s potrebami trgovskih stikov podjetja z drugimi podjetji/.

Višina reklamnih stroškov	1,6 milijona S din,
Višina reprezent.stroškov	3,8 milijona S din.

118,6 milijona S din stanovanjskega sklada je ustrezen odbor razdelil 106 delavcem pod določenimi - normalnimi pogoji /obrestna mera in odplačilna doba/.

Razvad in zlorab dodatnih izplačil v obliki honorarjev in nadurni. Naštevam to zato, ker so ponekod prav v zvezi s krediti, honorarji, dnevnicami, kilometrini in reprezentanco zapravljali velike vsote denarja. V tem pogledu pri nas torej prav gotovo nismo delali velikih napak.

Ne domišljamo pa si, da je prav vse in za vse v redu. Skrbno razčlenjujmo sproti in pogosto vse naše početje, pokažimo na napake in vztrajajmo, da jih odpravimo. Še naprej moramo varčno, natančno in pošteno obračunavati take stroške. Prav tako pa moramo s kreditiranjem stanovanjske izgradnje skrbeti za kar najbolj pravičen in socialen sistem.

S svojo pravzaprav pozitivno oceno /ki je bila vendar potrjena tudi že na nekaterih sestankih delovnih ljudi, na sindikalnih sestankih, na konferenci aktiva ZK, na obratih/ pa nikakor ne-čem dajati podpore nekakšni samozadovoljnosti, ker brez napak vseeno nismo oz. nismo taki, da bi ne mogli biti boljši, še manj pa bi želel uspravati budnost vseh, oz. vsakega posameznega delavca te skupnosti v bodoče. Živite s podjetjem, ocenjujte odnose in politiko, jo takoj sproti kritizirajte ob napakah in dajajte podporo temu, kar je dobro.

Pozabiti pa ne smemo, da so izdatki za reprezentanco in reklame le majhen delček stroškov našega poslovanja. Zato je jasno, da z varčevanjem v proizvodnji lahko dosežemo še veliko večje rezultate - tu so stroški raznega materiala /v pisarni in na delovnih mestih v proizvodnji, neracionalno trošenje, nepotrebna nabava, stroški goriva, stroški vzdrževanja strojev, stroški, ki nastajajo zaradi malomarnega vzdrževanja, večji stroški zaradi neizkoristka strojnih kapacitet, neučinkovitosti del, n.pr. v gojenju, zaradi pomanjkljivega strokovnega vodstva in slabe organizacije, slabo izkoriščanje delovnega časa in drugo/.

Ali nam še ni dovolj v zavesti, da če delamo dobro, delamo zase? Dobro delo je vendar dober rezultat /delitev ustvarjenih sredstev na sklade - za napredek podjetja in na osebne dohodke, za družbeni standard/.

Dober gospodar bo vedno lažje premagal krizo kot slab. In sedaj smo v nekaki stiski - sedaj smo na preizkušnji, kako bomo sposobni ob uveljavitvi ukrepov, ki imajo za cilj stabilizacijo našega gospodarstva prebroditi nekoliko bolj "suha leta" oz. obdobje pa da pri tem ne bo ogroženo normalno poslovanje in razvoj podjetja niti standard zaposlenih delavcev.

Skupaj z vabilom na to sejo ste dobili pojasnilo z naslovom: Ukrepi na področju likvidnosti po novem letu 1973 - zato v podrobnosti o tem ni potrebno govoriti.

Naj samo naštejemo ukrepe:

1. Vse zaloge morajo biti pokrite z obratnimi sredstvi /lastnimi in krediti za trajna obratna sredstva/. Če niso, podjetje ne sme vlagati v investicije. Znano vam je, da so velike nepokrite investicije v Jugoslaviji eden od vzrokov nestabilnosti gospodarstva.

Naše podjetje glede tega nima težav, toda tudi pri nas je možno v tem pogledu kaj storiti: zmanjšati nepotrebne nabave, prevelike zaloge, neracionalno trošenje.

2. Vložiti bomo morali 2 % od doseženega dohodka v rezervni sklad, kar pomeni 56 milijonov S-din, vendar ta obveza ne bo pretežka. Res pa je, da bo manj sredstev za poslovni sklad, manj za investicije in manj za skupno porabo.
3. Odpisovanje terjatev - tudi o tem imate pojasnilo - je naslednji ukrep. Stremeli bomo, da terjatve 80 milijonov S din v tem mesecu še znižamo. Naloge komercialne v bodoče glede

tega so jasne - izbirati mora kupce, dobre plačnike.

4. 90 % osebni dohodki nam zaradi blokade žiro računa v preteklosti ne groze, seveda pa bo treba skrbeti, da se nam kaj takega ne zgodi v prihodnje.
5. 90 dni blokiran žiro račun ali izguba ima za posledico postopek sanacije. Upniki odpišejo del svojih terjatev. To se nam bo prav gotovo še zgodilo, kot se nam je že v nekaj primerih /največji odpis v preteklih letih pri Agromelu in podjetju Remont Straža/.
6. Če bi nas zadeli močnejše našteti ukrepi, bi tudi ne mogli izpolnjevati določil samoupravnih sporazumov glede izplačila OD
7. Napovedan je tudi nov davčni sistem, vendar naše breme v tem pogledu ne bo večje, če ne celo manjše.

Za mnoge delovne organizacije so našteti ukrepi težji problem kot za našo - na drugi strani dostim gre tudi bolje - vendar bi končni rezultat moral biti koristen za vse gospodarstvo Jugoslavije, posebej pa tudi za nas, ki smo gospodarili solidno. V dosedanjih razmerah so namreč nekatere gospodarske organizacije, ki so slabo gospodarile, živele na račun solidnih.

Ob koncu še nekaj misli o našem konkretnem položaju kot ga kažejo obračuni, ki niso dobri, so slabši kot lani.

Najvplivnejše vzroke poznate: zamrznjene cene, snegolomi - manjši učinek pri izdelavi in pri komercialni realizaciji.

Povečanje stroškov zaradi podražitev.

Planirano je bilo povečanje za 5 %, doseženo pa večje, zato je bojazen, da bodo drugi stroški še naprej rastli hitreje kot cena lesa. Kot veste pa se lesna industrija prizadeva, da bi se onemogočil izvoz nekaterih gozdnih sortimentov. Ker dosegamo v izvozu višje cene kot doma, bi znali biti prikrajšani za precejšnje vsote.

Toliko bolj nujno je še naprej naše lastno prizadevanje za zniževanje stroškov: varčnost, dobra organizacija, izboljševanje tehnologije, znižanje izgubljenih dni, stimulatивно nagrajevanje dela, racionaliziranje nadomestil, zmanjšanje števila zaposlenih in koristna zaposlitev vseh. Kaj delajo n.pr. revirni gozdarji, ki nimajo niti odkupa niti gozdnogojitvenih del? Stremeti je treba za povečanje blagovne proizvodnje iz zasebnega sektorja, raziskovati vzroke znižanja blagovne proizvodnje, kontrolirati sečnjo in promet z lesom /množica zasebnih prevoznikov, možnost kraj/. Hitro prilagajanje trgu /s proizvodnjo/, iskanje novih virov dohodkov z novo dejavnostjo, je tudi ena od poti za izboljšanje našega položaja.

Ali ste/vsaj nekateri/ pozorno pregledali stroške proizvodnje po fazah in gozdnih obratih? So zanimivi, poučni, vzpodbujajo nas k razmišljanju in k iskanju rešitev. Kje so vzroki? Verjamem, da so objektivni ob sedanjem načinu izkoriščanja, sedanji

organizaciji in s proizvodnimi sredstvi, ki jih obrati imajo, vendar moramo pohvaliti, kjer so stroški manjši, ker je vsaj del dobrega rezultata gotovo tudi v dobrem delu.

Razlike med stroški so zelo velike, kaj torej storiti, kaj spremeniti?

Nenehno bomo morali skrbeti za izboljšanje delovnih razmer, a obenem zaostriti ukrepe proti delovni nedisciplini. Vsi delavci, posebno tisti, ki organizirajo in vodijo - strokovnjaki, se morajo zavedati odgovornosti, ki jo imajo za uspešno poslovanje podjetja in prepričan sem, da bosta oba sveta takim prizadevanjem in potrebnim ukrepom dala vso podporo.

Stanje v podjetju ni slabo, res pa je tudi, da bodo splošne gospodarske razmere vse trše in da se bomo v njih obdržali samo z dobrim strokovnim in vestnim delom.

Penca Janez, dipl. ing.

xXx

H U M O R

UGANITE, KDO STA!

Zgolj slučaj nam preskrbel
je ta čuden parček.
Poleg ptiča se ujel
v mrežo je še jarček.

Igra teče spet naprej
tu sta dve nalogi,
da uganete čimprej
žrtvi ti ubogi.

7. uganka

Prej očeta sem poznal
pravzaprav kot njega,
pa zato težko dejal
bi o njem kaj zlega.

Mlad je študije končal
in še te pred leti,
dečvi se nobeni dal
hitro ni ujeti.

Vztrajen bil je, trdoživ
/takšen je še danes/
saj ga prvi je učil,
črmošnjiški Janez.

"Cvetličar" je zdaj postal,
vse potrga rože,
a za prstan ne bi dal
trde samske kože.

Ker se fant je rad učil,
šel je v straške šole,
in šele potem dobil
v roke ga je Kole.

Zdaj pri poslu ni pretog,
dela vse z milino.
Vedno teka kje okrog,
skoraj kot Pepino.

Če v lice kdaj je rdeč,
jezik pa zapleta,
kriva je le ena reč:
to je od kofeta.

A brez njega ves je preč,
bled in siten od slabosti.
Spije lit in še več
po službeni ga dolžnosti.

8. uganka

Vsak, ki mu primer je znan
ve za isto pesem:
Bil zelo je neugnan,
živ in pa neresen.

S tem značajem pa takrat
ni bil za nikamor,
če ustrelil v zadnjo plat
bi ne bil ga Amor.

In zato se mladi fant
bistro je odločil:
skočil je v vojaški gvant,
a še prej poročil.

Prav zato prerano zrel
kot se temu pravi,
je drevesnico prevzel
gori pri upravi.

Nakofetan venomer
pa ne more spati
in zato rad na večer
kje pokolovrati.

Tole pa se meni zdi
ni nobena burka:
cigaret ti pokadi
najmanj kot dva Turka.

"Hlode sem in drva tja",
enkrat dirigira.
"Temu pa se nič ne da",
drugič komandira.

Vedno kliče naš obrat
in trpi torture,
se usede nam za vrat
dnevno po dve ure.

Kdo bi se še kaj spoznal!
/Skočil bi iz kože/.
Kar na raženj bi ga dal,
najbolj pa naš Jože.

Mislím, da bi zdaj končal,
saj se vam "svetluca".
Danes do kosti obral
sem kolego - Luca

Zdaj pikiral je, gnožil,
zdaj delil pravico,
ženske muhaste krotil
z vajeno ročico.

Zanj res ni bila ta stvar:
redke proste ure,
hude ženske, inventar,
tečne inventure.

Vrtal, vrtal je na moč,
rad bi nekam više
in ob priliki nekoč
v hosto jo pobriše.

Dobro vodi zdaj revir,
delavcem je majka.
Sem in tja spusti se v dir,
če ga medved hajka.

Joj, kako pa je bentil,
spil na litre vina,
ko je drugo hčer dobil,
čakal pa na sina.

Zdaj je tudi to prestal
in je srečni ata.
Vse 'bi prej od hiše dal,
kot dva ljuba škrata.

Misli, da je mali bog,
ko "podobce" meče.
Dober ajnc in pa tarok
zanj so višek sreče.

Tudi to se zna zgodit,
če je družba vredna,
da brez hrane, neobrit
vkup igra dva tedna.

Še pozabiti ne smem:
strašno rad šahira.
In kot sam iz prakse vem
hitro te matira.

Naj kar sam pojasnim stvar,
vem da ste nemirni!
Ta simpatični gozdar
Lojz je - naš revirni.

ing. K.S.

/se nadaljuje/

